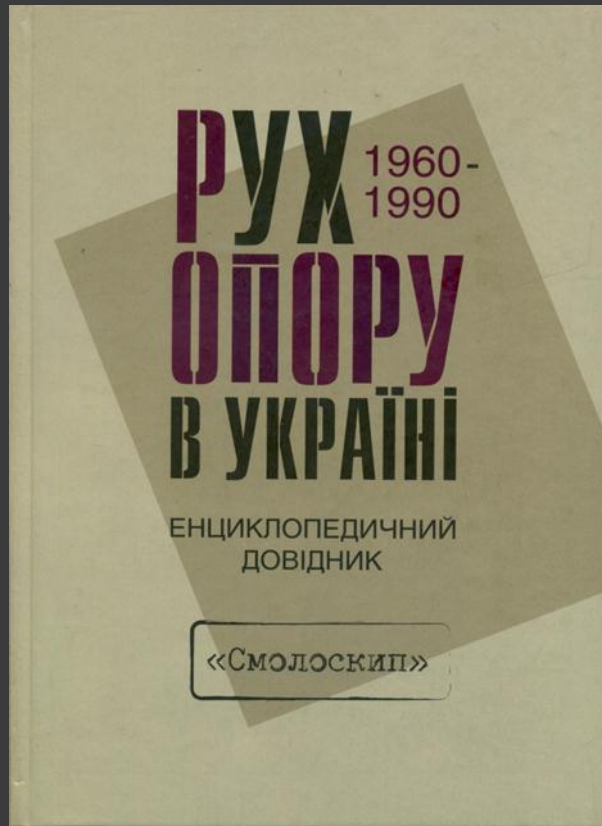

ДИСИДЕНТСЬКИЙ РУХ В УКРАЇНІ

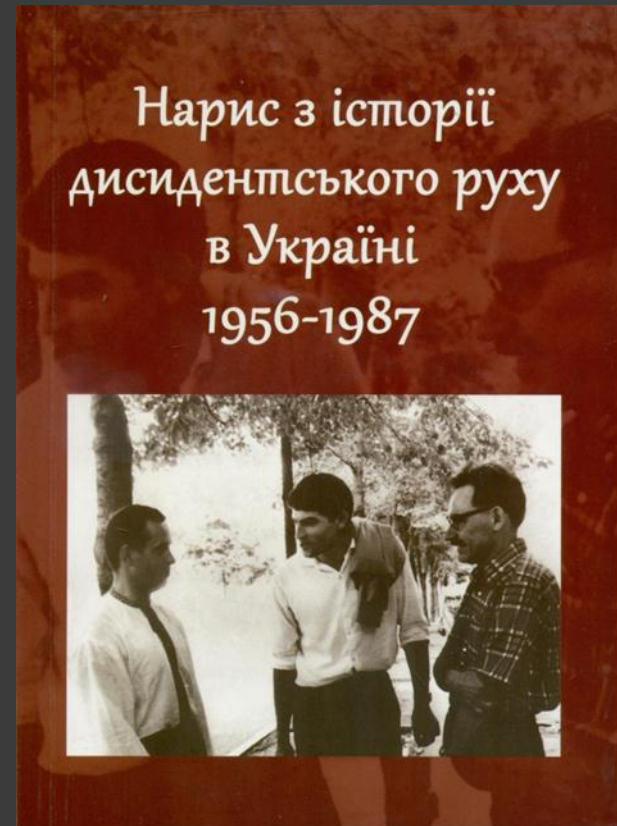
"Віра виникає тоді, коли є мученики", а "знищені стають прапором "
Валентин Мороз

- ◎ У 60-70-х роках у Радянському Союзі виникло примітне явище, коли політику уряду стала відкрито критикувати невелика, але дедалі більша кількість людей, яких звичайно називали дисидентами й які вимагали ширших громадянських, релігійних і національних прав. Як після десятиліть терору, в атмосфері жорсткого контролю й при всіх наявних засобах ідеологічної обробки міг зародитися цей гідний подиву виклик режимові? Дисидентство великою мірою виросло з десталінізації, з послаблення «паралічу страху», що їх розпочав Хрущов. Його обмежені викриття страхітливих злочинів сталінської доби викликали розчарування та скептицизм відносно й інших сторін режиму. Тому спроба Брежнєва обмежити лібералізацію викликала протести й опозицію, особливо серед інтелігенції.

Помітний вплив на формування інакодумства справляли зовнішні фактори. Передусім це стосується антикомуністичних виступів у країнах "соціалістичного табору", зокрема 1956р. в Угорщині, потім Польщі, Східній Німеччині, розгортання світового правозахисного руху, стимульованого прийнятою у 1948 та розповсюдженою в Україні з 1963 року "Загальною декларацією прав людини".

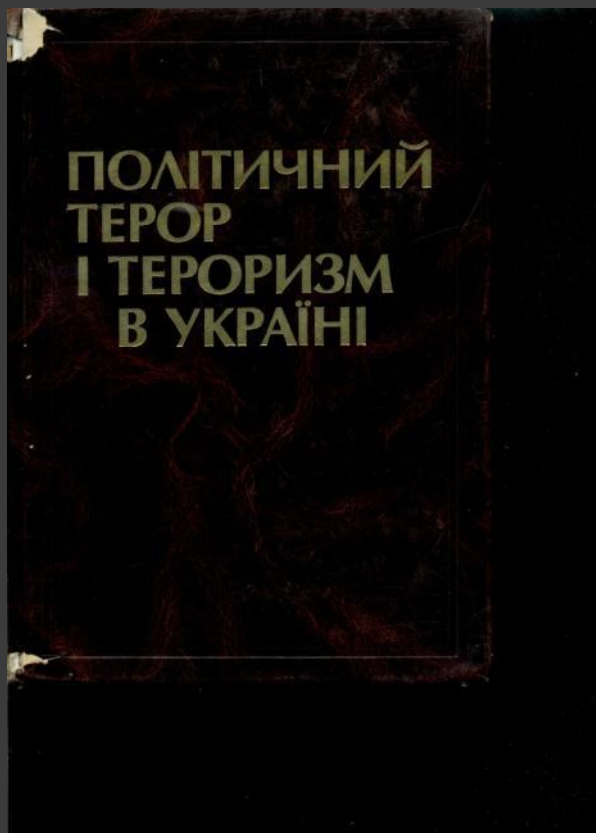

BS49943

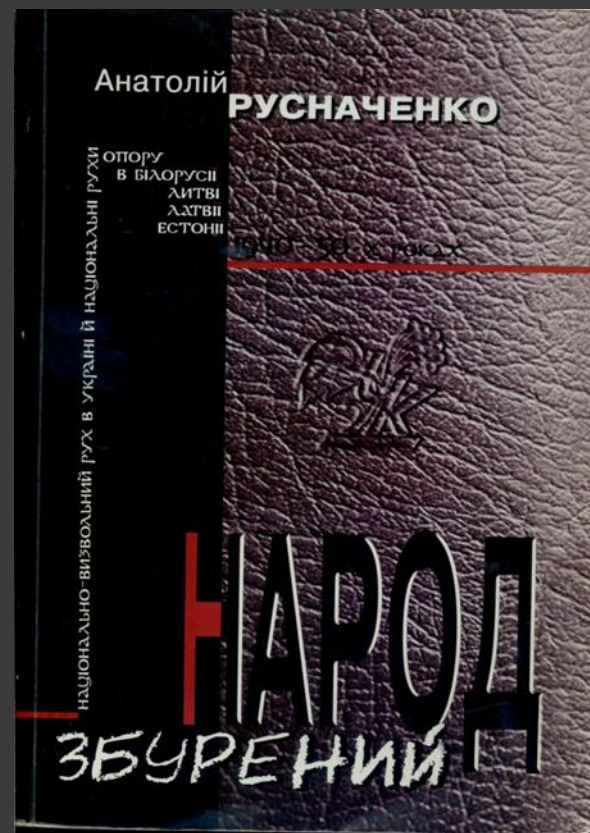

BA808574

Серед західних аналітиків українського дисидентського руху існує розбіжність щодо умов, котрі спонукали людей до відкритого протесту. Олександр Мотиль доводить, що до зародження дисидентства на Україні, як і в Радянському Союзі взагалі, спричинився насамперед політичний курс радянського керівництва, особливо хрущовська «відлига» й намагання Брежнєва покласти її край.

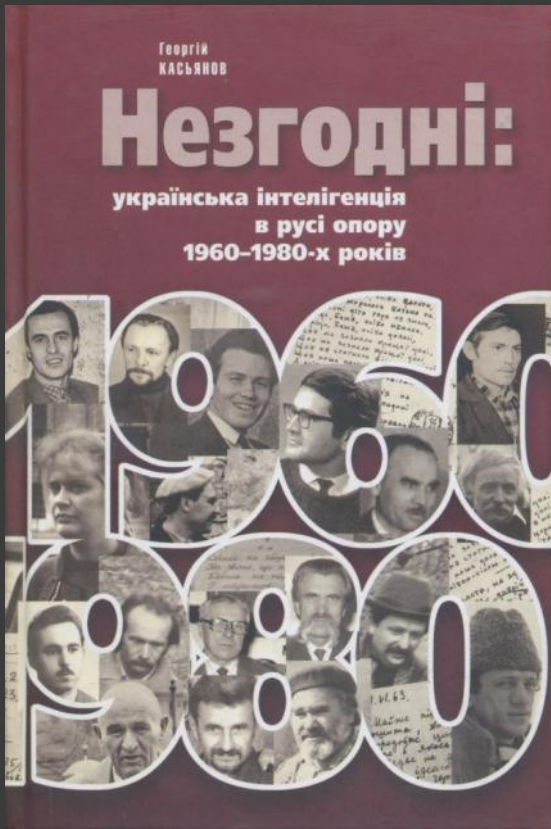

BC36645

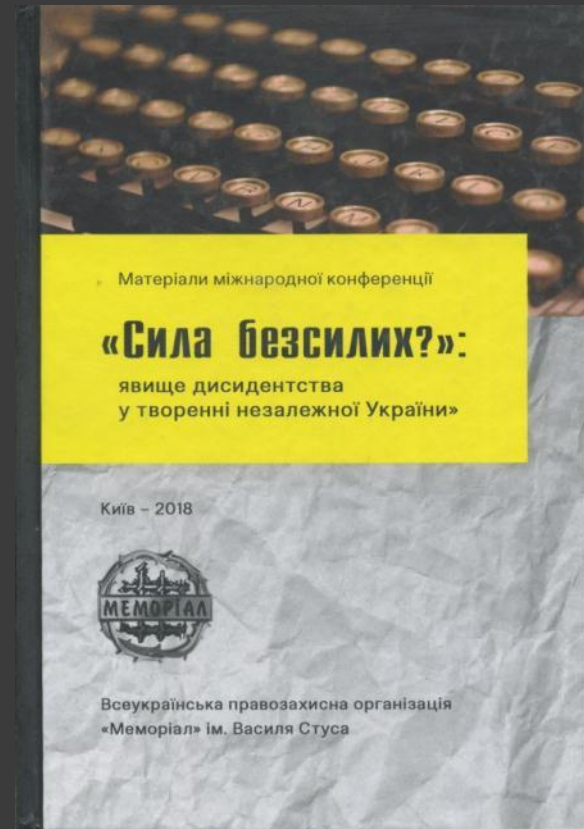

BC36478

Відверто проукраїнська лінія Шелеста, поза всяким сумнівом, давала українській інтелігенції додаткову спонуку висловлювати невдоволення Москвою.

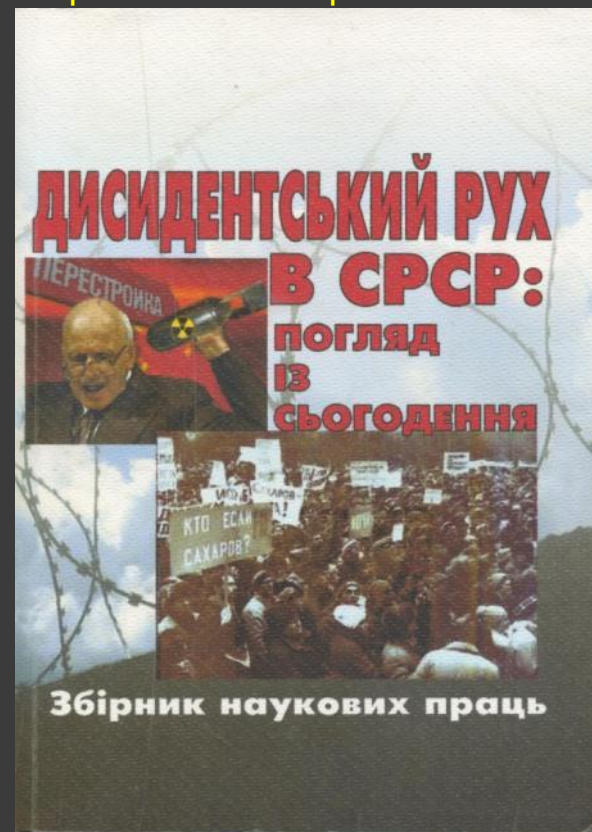
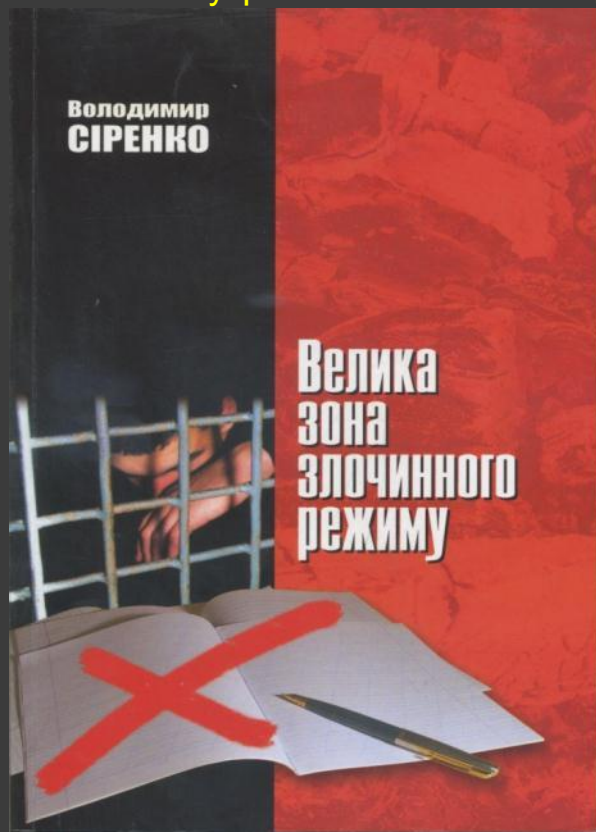

BA846218

BA849833

З огляду на організований Москвою величезний вплив в Україну росіян вони вважають, що конкуренція за вигідну роботу між привілейованими російськими прибульцями та амбіційними українцями часто схиляла останніх до підтримки вимог дисидентів надати Україні більшої самостійності. Так чи інакше, в даному контексті дисидентство було найновішим проявом вікового протистояння між українською інтелігенцією та бюрократією російської імперії.

BA761504

BA748999

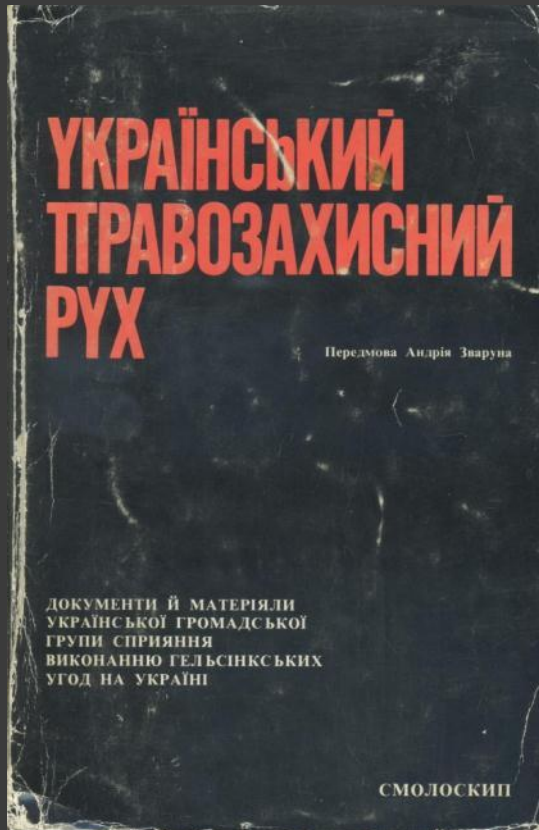
Спочатку осередок українських дисидентів складали «шестидесятники» - нове плідне покоління письменників, що здобувало собі визнання. До нього належали Ліна Костенко, Василь Симоненко, Іван Драч, Іван Світличний, Євген Сверстюк, Микола Вінграновський, Апла Горська та Іван Дзюба. Пізніше до них приєдналися Василь Стус, Михайло Осадчий, Ігор та Ірина Калинці, Іван Гель та брати Горині.

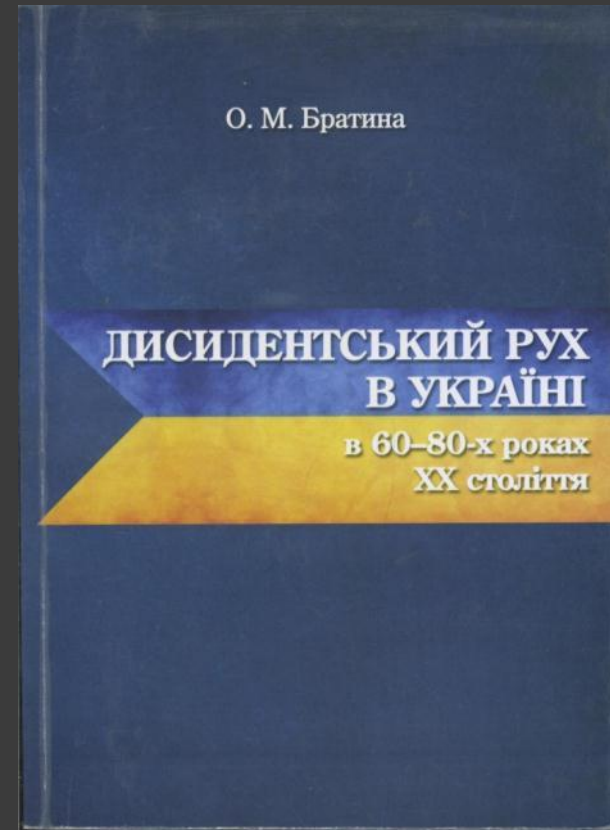
BA739702

BA732653

Вражаючою рисою цієї групи було те, що її члени являли собою зразковий продукт радянської системи освіти й швидко робили собі багатообіцяючу кар'єру. Деякі були переконаними комуністами. Хоча дисиденти діяли переважно в Києві та Львові, вони походили з різних частин України. Більшість складали східні українці, проте багато з них мали ті чи інші зв'язки із Західною Україною, де свого часу навчалися чи працювали.

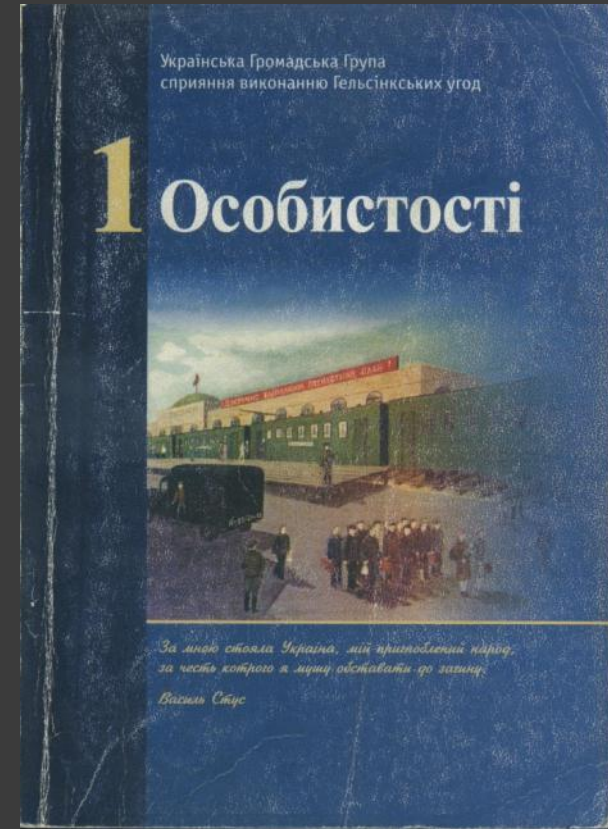

BA622840

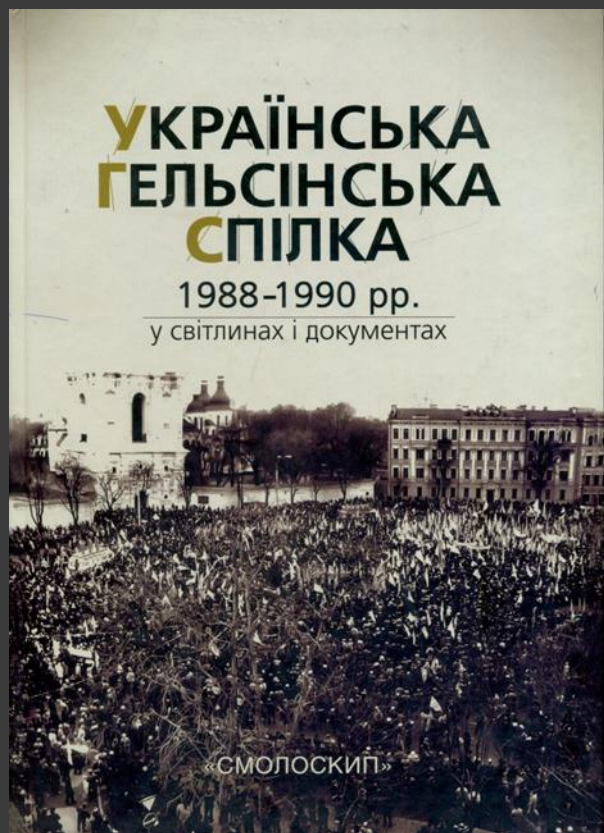
BA831891

Інша варта уваги риса полягала в тому, що чимало інтелігентів були в своїх сім'ях першими, хто залишив село й приєднався до лав міської інтелігенції. Звідси й той наївний ідеалізм та складна аргументація, часто притаманні їхнім заявам. Загалом вони становили дуже аморфний і неорганізований конгломерат людей. На Україні налічувалося не більше тисячі активних дисидентів. Проте їх підтримувало й співчувало їм, напевне, багато тисяч.

BC33491

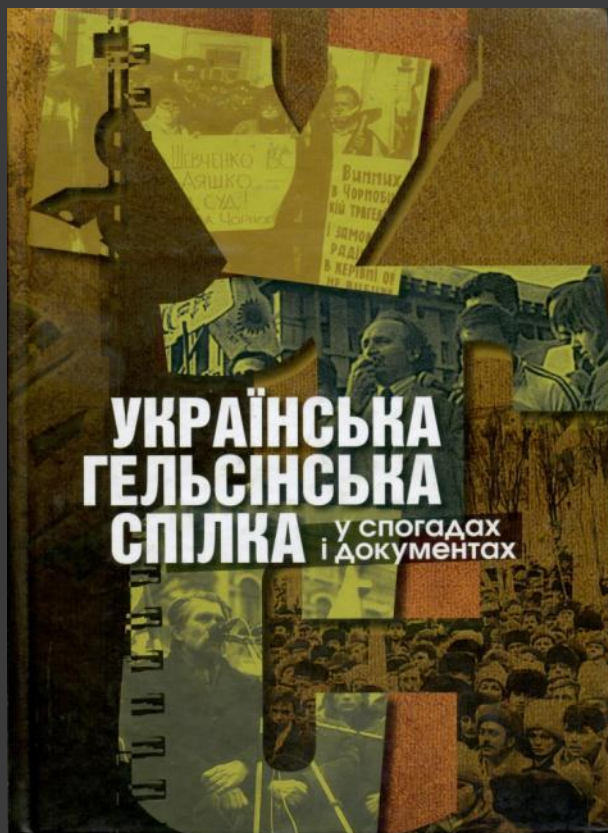
B344706/1

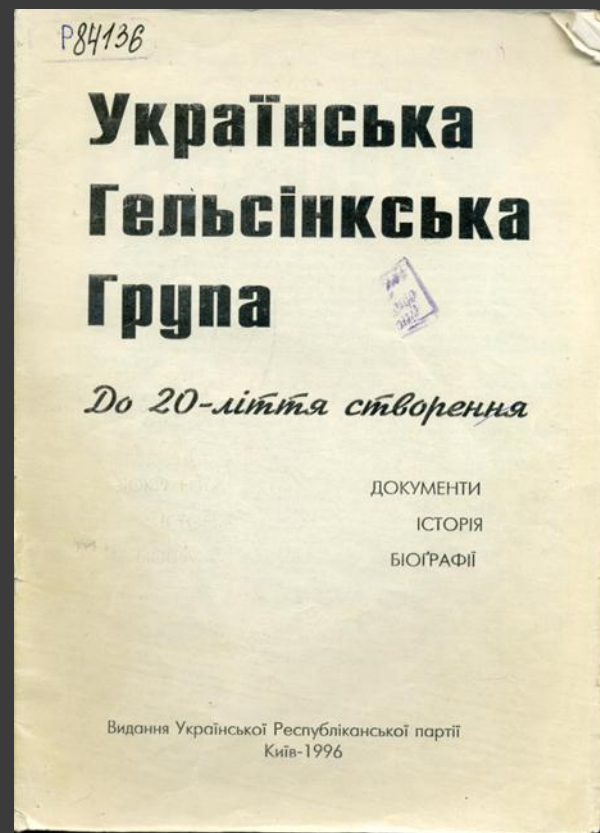
CO30172

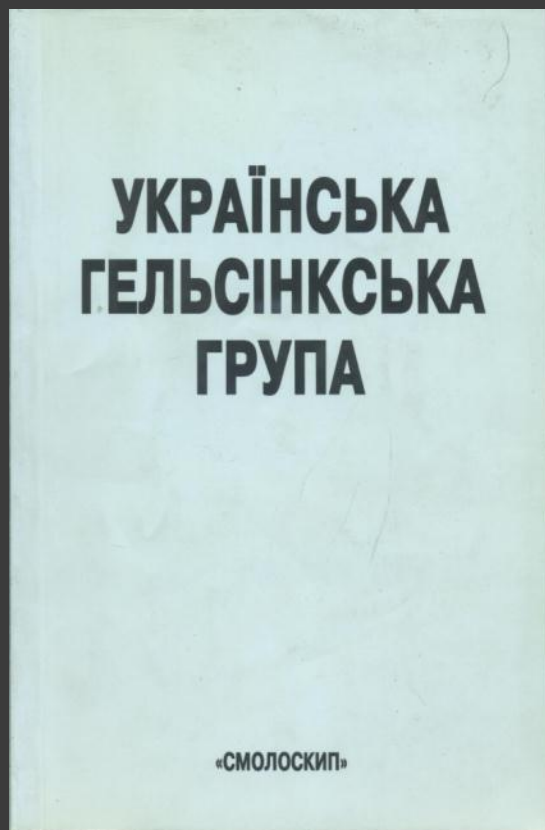
BC35004

BS53828

P84136

BA678245

BA678238

Роман Корогодський

ДО БРАМИ СВІТЛА

ПОРТРЕТИ:

Віктор Петров
Юрій Шевельов
Юрій Луцький
Сергій Параджанов
Іван Дзюба
Євген Сверстюк
Михайлина Коцюбинська
Опанас Заливаха

ДУХ І ЛІТЕРА

BA814007

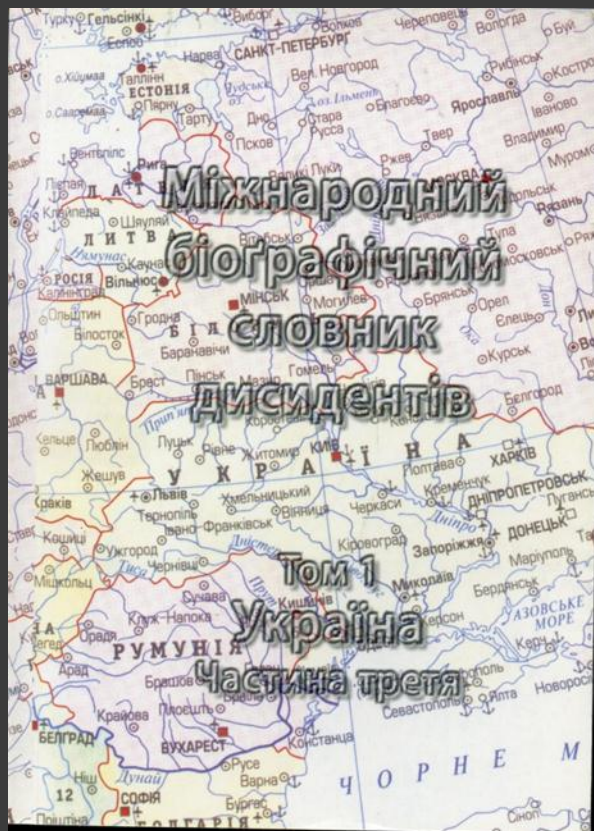

ПЛЕЯДА НЕСКОРЕНИХ:

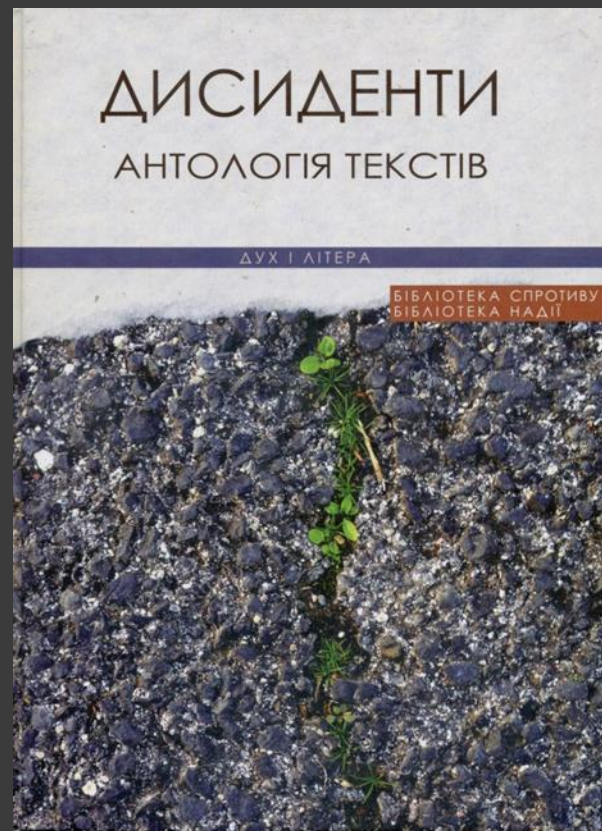

Алла Горська,
Опанас Заливаха,
Віктор Зарецький,
Галина Севрук,
Людмила Семикіна

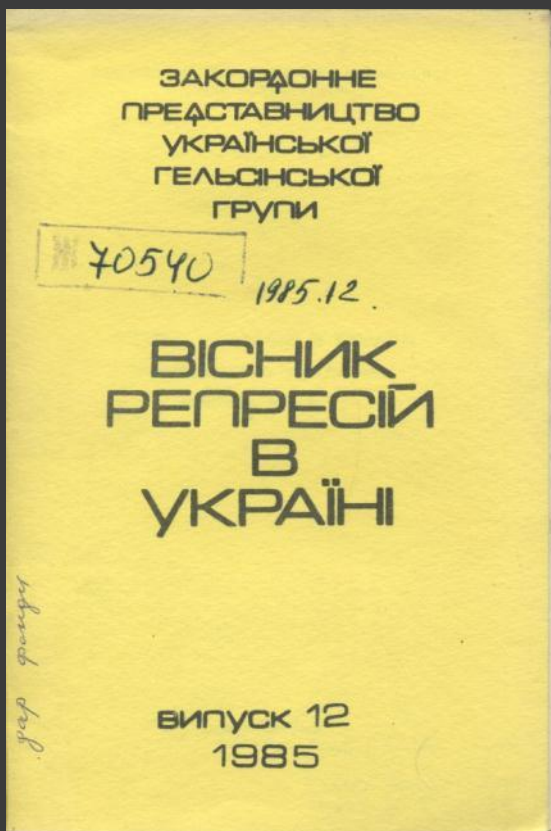
BA745066

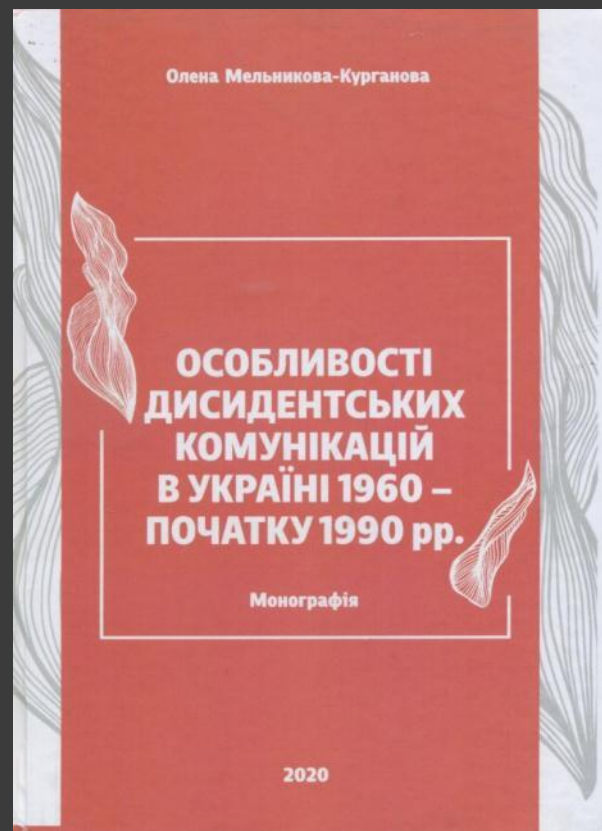
V349638/1.3

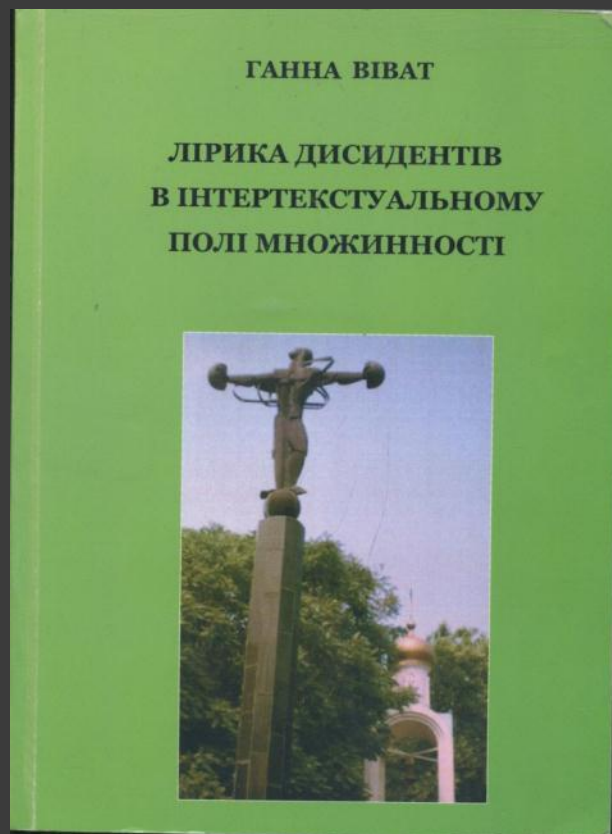
BA821895

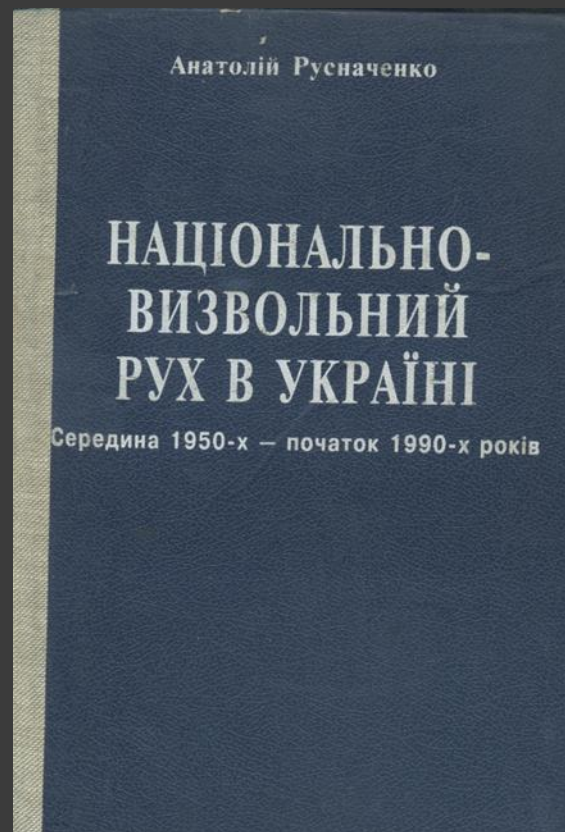
Ж70540

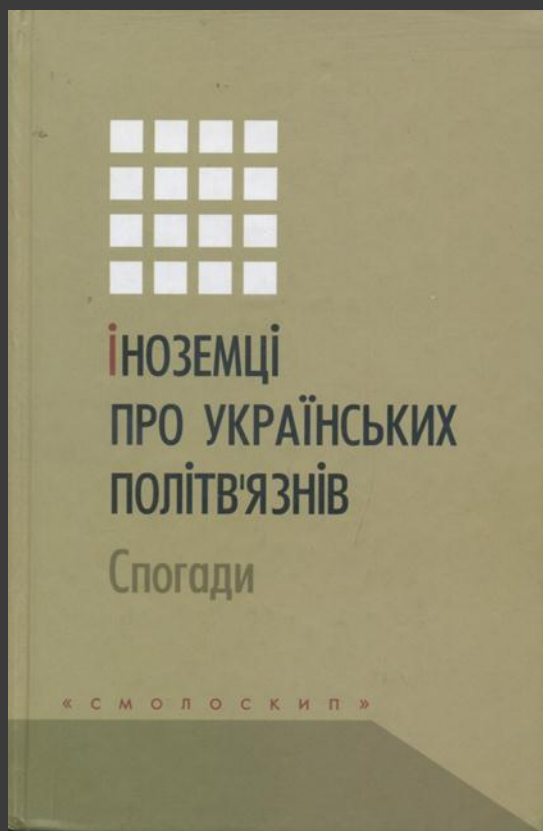
ВА851217

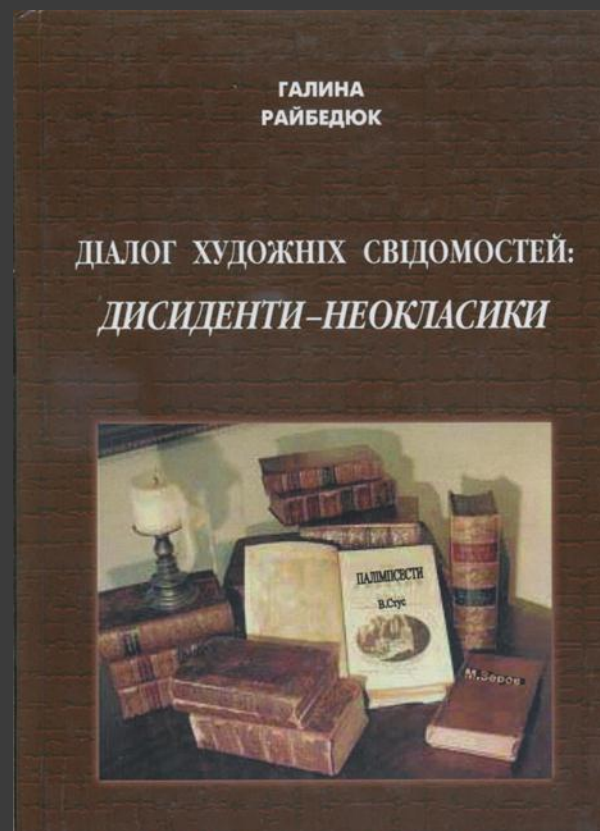
BA732739

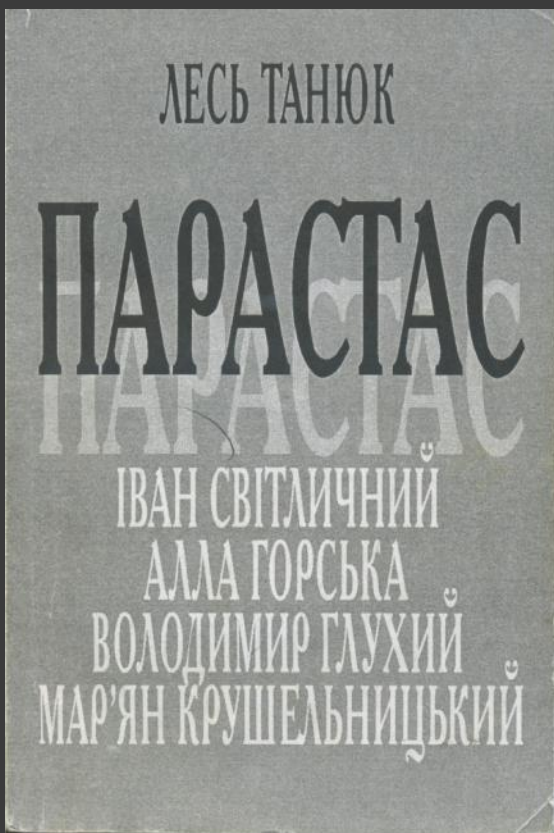
BA585261

BA773228

BA783668

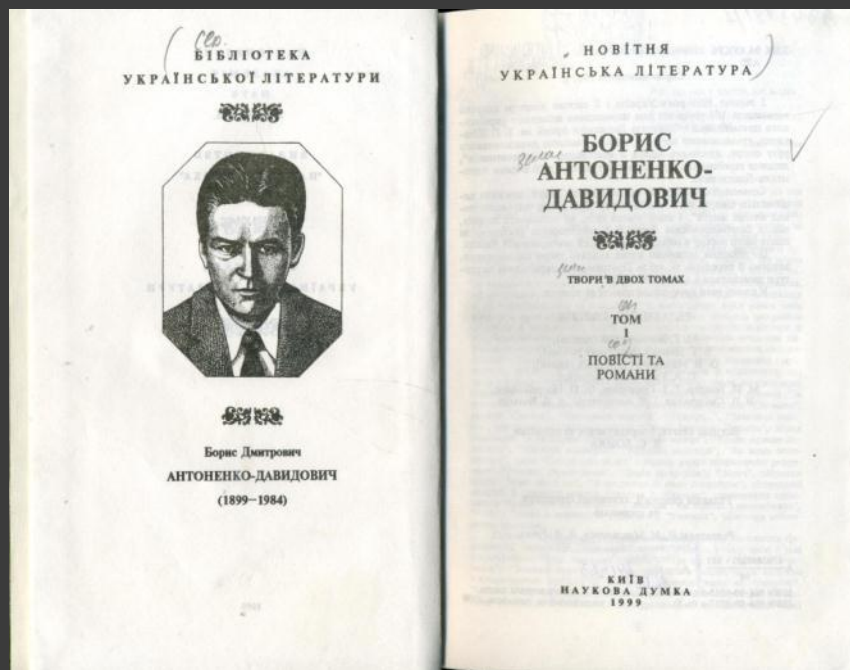

BA584391

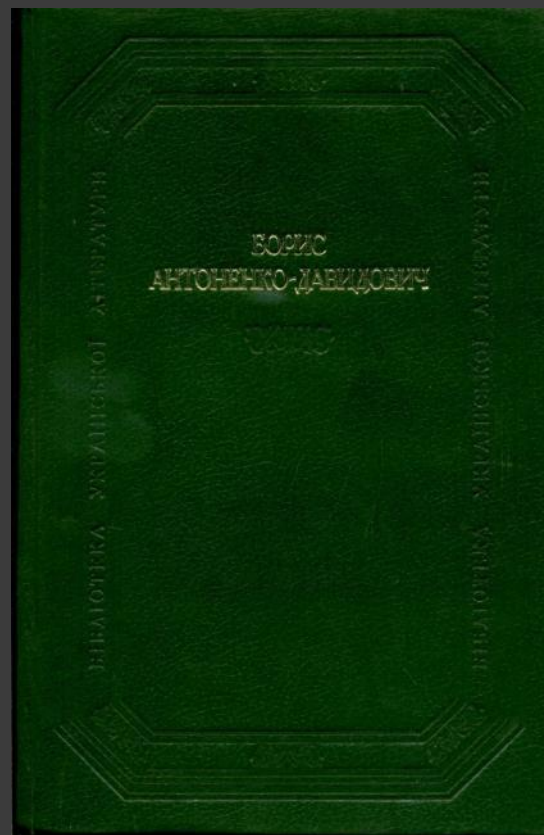

BA572641

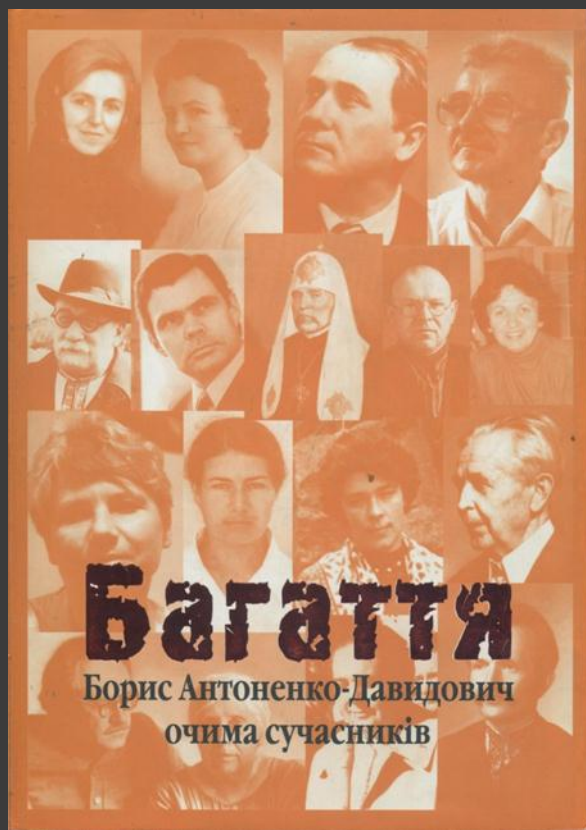
АНТОНЕНКО-ДАВИДОВИЧ Борис Дмитрович (псевд.: Богдан Вірний, Антоненко Б., Петро Котик; 23. 07(05. 08). 1899, с. Засулля у передмісті м. Ромен Полтав. губ.,– 09. 05. 1984, Київ) – прозаїк, поет, публіцист, літературознавець, мовознавець, перекладач, громадський діяч, активний учасник національно-визвольних змагань 1917–20 і дисидентського руху опору. Держ. премія України ім. Т. Шевченка (посмертно, 1992).

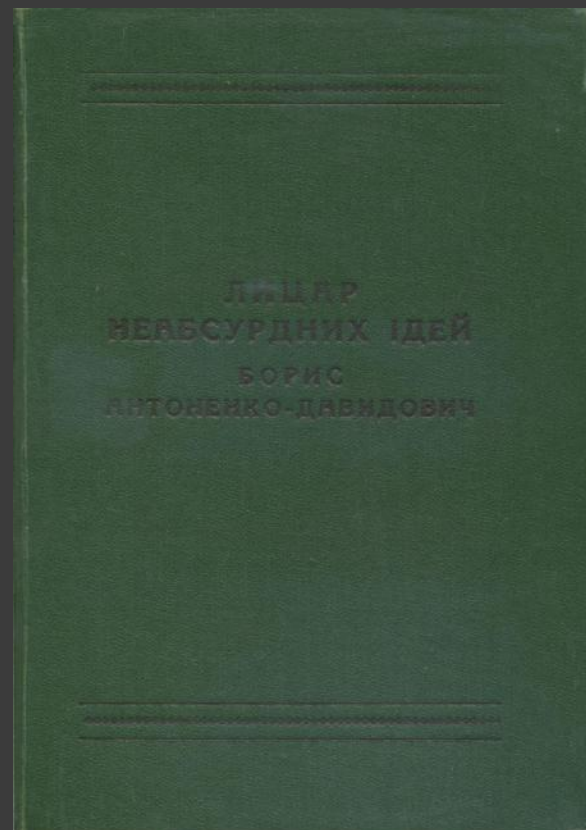
B343191/1

B343191/2

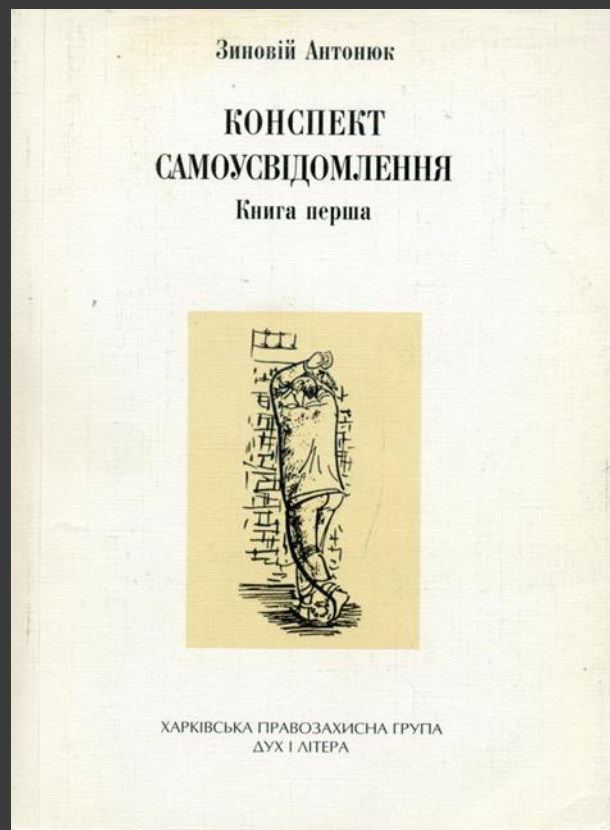

BC33611

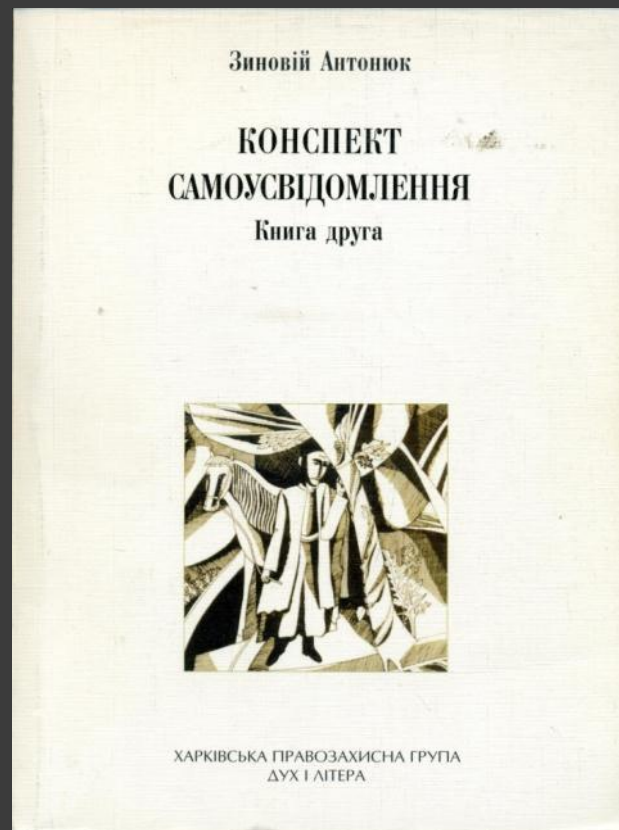

BA562944

АНТОНЮК Зиновій Павлович (24. 12 (за паспортом 24. 07). 1933, с. Деполичі Холм. пов. Люблін. воєводства, Польща – 28. 04. 2020, Київ) – публіцист, перекладач, правозахисник.

B361065/1

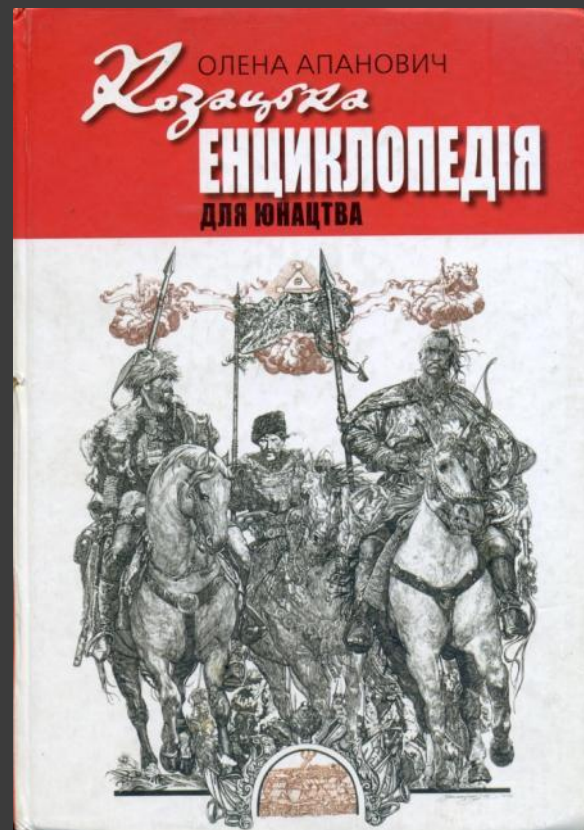

B351065/2

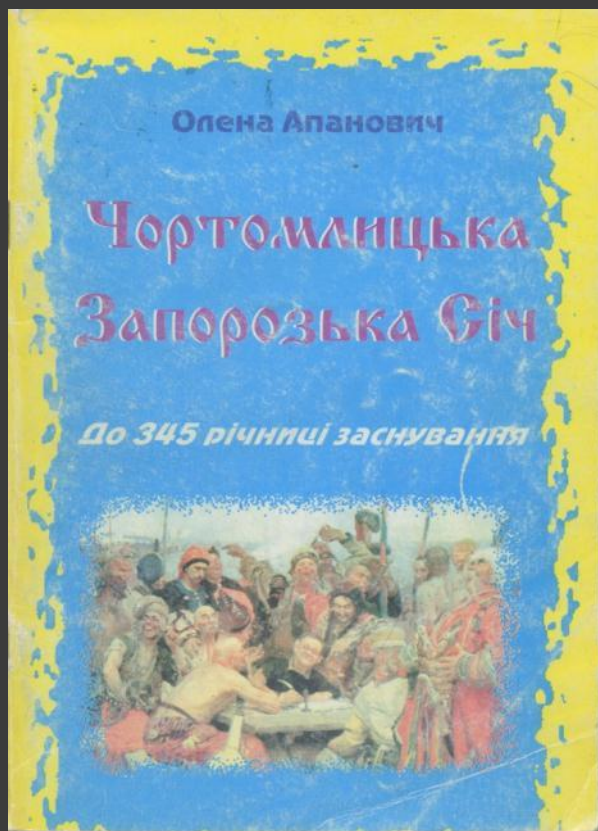
АПАНОВИЧ Олена Михайлівна (09. 09. 1919, м. Мелекес Симбір. губ.— 21. 02. 2000, Київ) — історик, філолог, мистецтвознавець. Канд. істор. н. (1950). Держ. премія України ім. Т. Шевченка (1994). Премія фундації О. і Т. Антоновичів (1995). Нагороджена хрестом Укр. козацтва. Чл. НСПУ (1991).

BC66483

CO29102

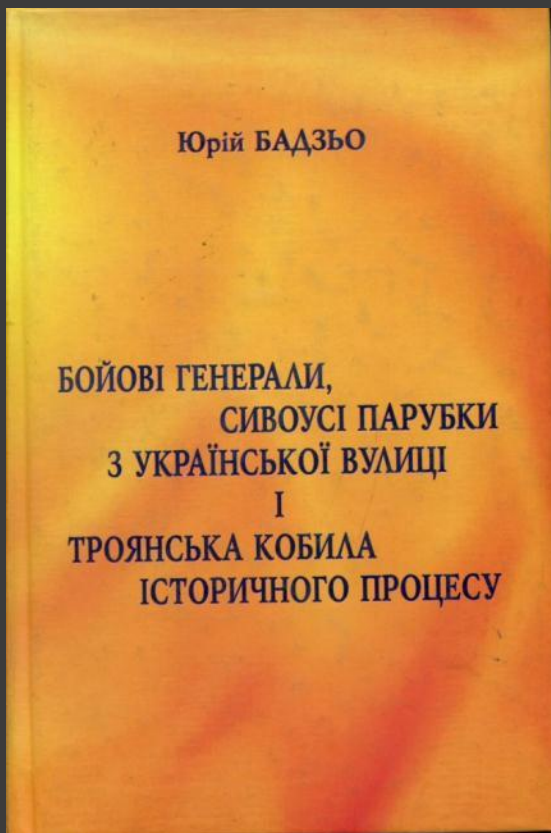

BA587320

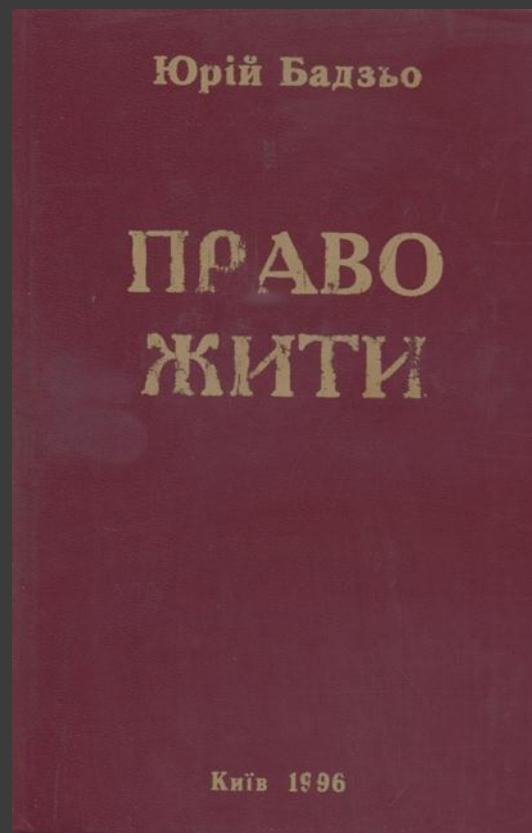

BA657407

БАДЗЬО́ Юрій Васильович (25. 04. 1936, с. Копинівці, нині Мукачів. р-ну Закарп. обл. – 01. 09. 2018, Київ) – літературознавець, публіцист, громадсько-політичний діяч, учасник опозиційного руху в радянській Україні. Чл. НСПУ (1996). Орден «За заслуги» 3-го ступ. (2009).

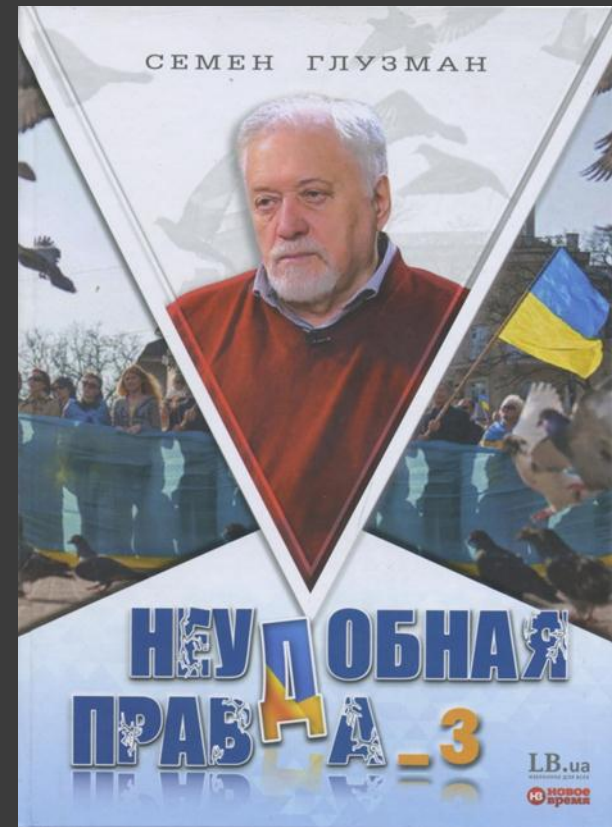
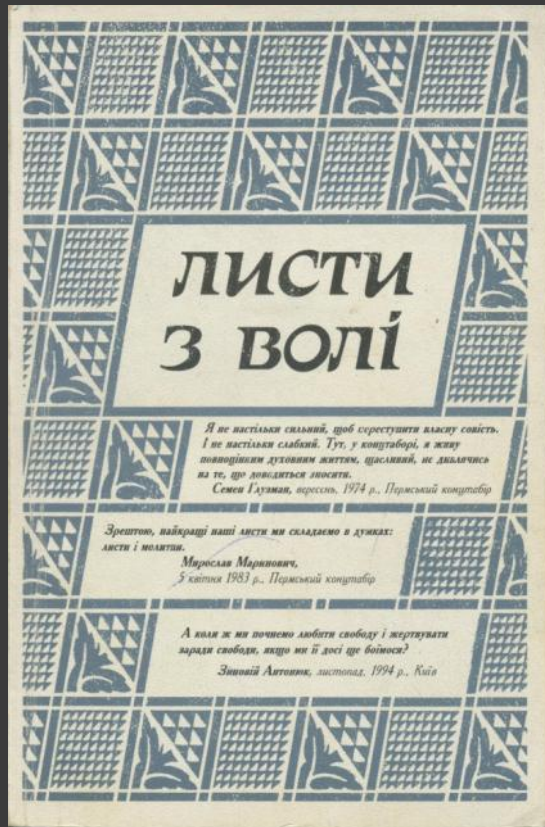

BA724712

BA573058

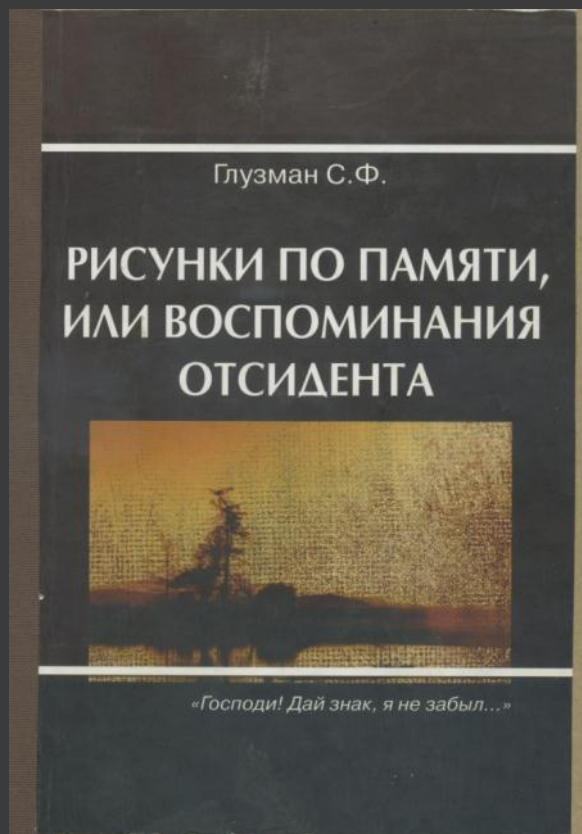
Се́ме́н Фіше́льович Глу́зман (нар. 10 вересня, 1946 р., м. Київ, УРСР) — лікар-психіатр і правозахисник, колишній дисидент та політв'язень, президент Асоціації психіатрів України директор Українсько-американського бюро захисту прав людини від 1990 р., член Американського товариства психіатрів від 1979 р., член Королівського коледжу психіатрів Великої Британії з 1980 р., член Канадської психіатричної асоціації з 1981 р., Товариства психіатрів і неврологів Німеччини, співголова Комітету «Бабин Яр» (разом із Мирославом Поповичем, Іваном Дзюбою).

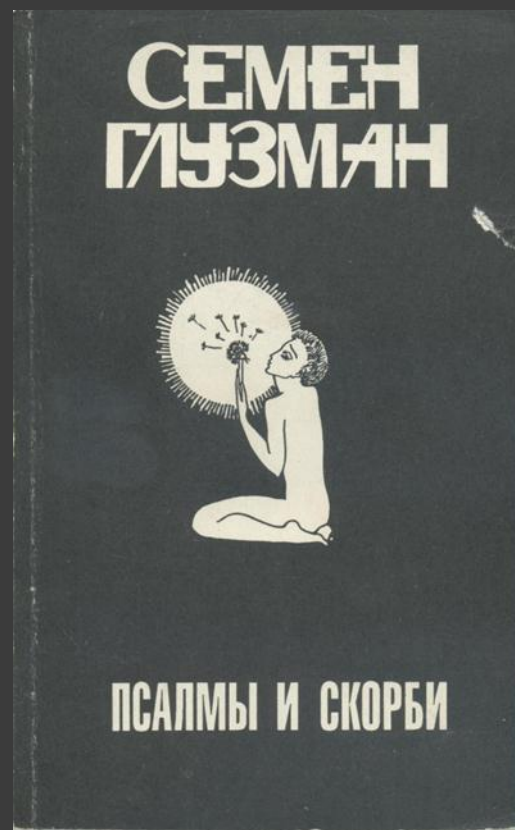
BA59 1452

BA845722

За його життя в 1977 р. його ім'ям названа французька клініка Сен-Дені . Один із авторів Закону України «Про психіатричну допомогу». 1978 р. був оголошений роком Семена Глузмана від «Amnesty International» . У 1998—1999 рр. експерт Організації Об'єднаних Націй з прав людини. Лауреат України «Людина року — 1999» як «правозахисник року».

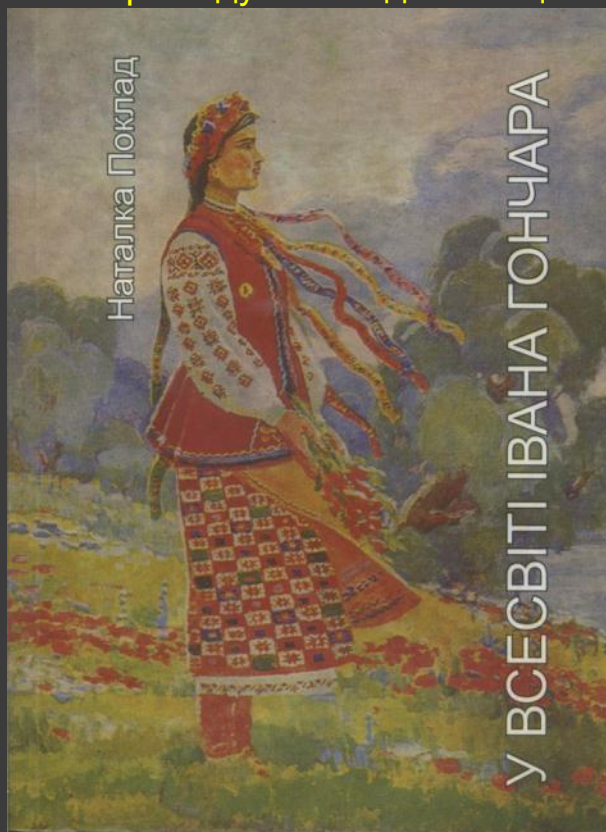

BA754365

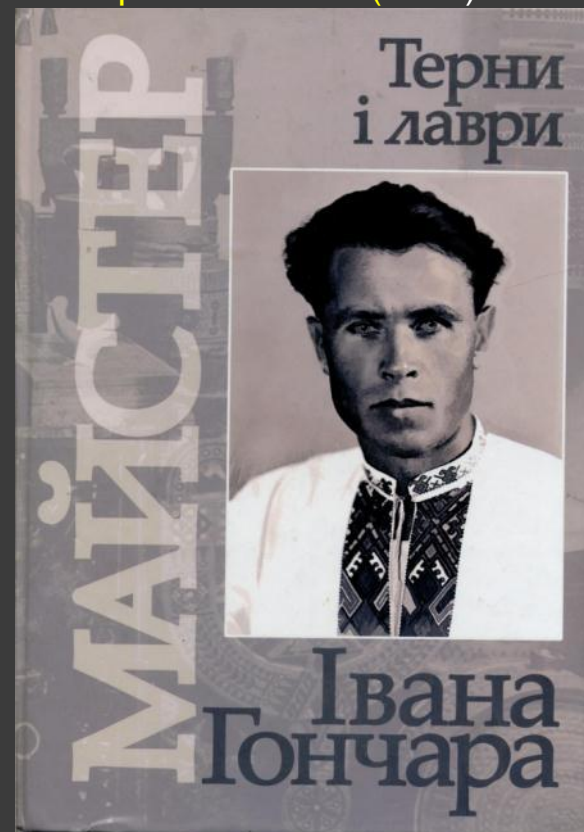

BA569506

ГОНЧАР Іван Макарович (14(27). 01. 1911, с. Лип'янка Чигирин. пов. Черкас. губ., нині Шполян. р-ну Черкас. обл. – 18. 06. 1993, Київ) – скульптор, живописець, графік, етнограф. Держ. премія України ім. Т. Шевченка (1989). Учасник 2-ї світ. війни. Бойові нагороди. Нар. художник України (1991). Чл. СХУ (голова секції скульптури, 1956). Популяризував укр. нар. мист-во і культуру, за що зазнав переслідувань. Один з ініціаторів створення Т-ва охорони пам'яток (1966).

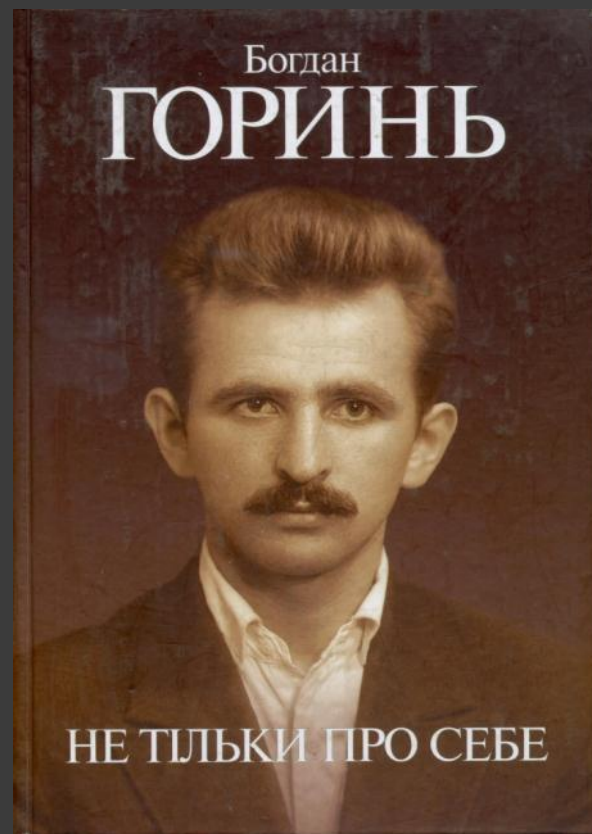
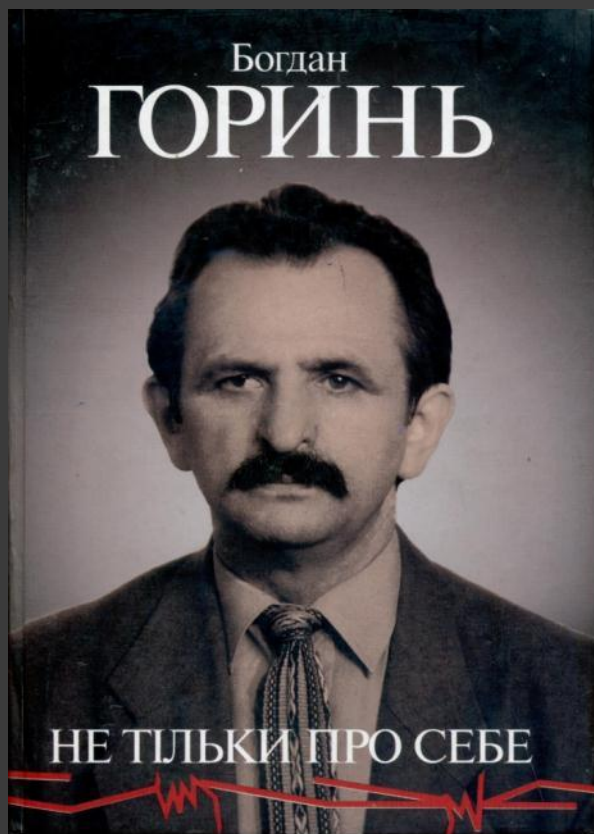

BA737760

BC43812

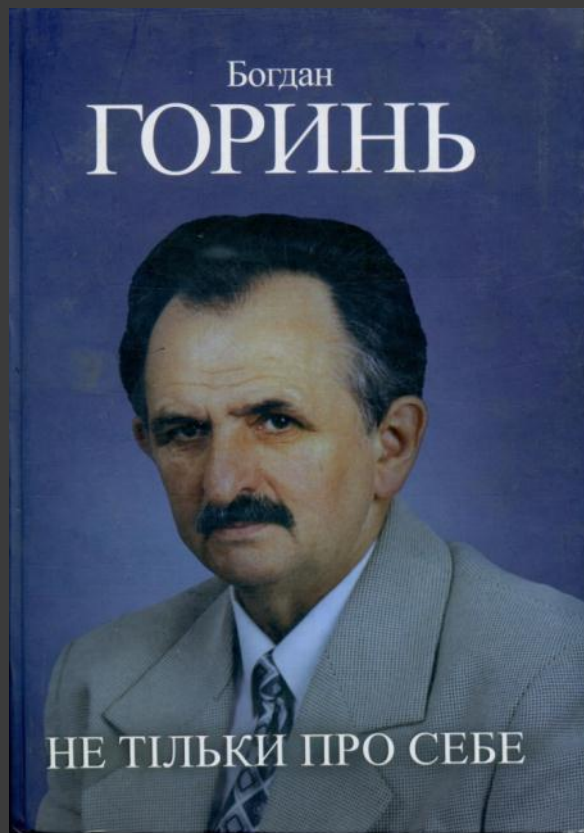
ГОРИНЬ Богдан Миколайович (10. 02. 1936, с. Кнісело, нині Жидачів. р-ну Львів. обл.) – громадський і політичний діяч, правозахисник, публіцист, есеїст, мистецтвознавець. Чл. НСПУ (1996), НСХУ (2005). Ордени «За заслуги» 3-го (1997), 2-го (2001) ступ.; князя Ярослава Мудрого 5-го ступ. (2005). Нар. депутат України (1990–94, 1994–98).

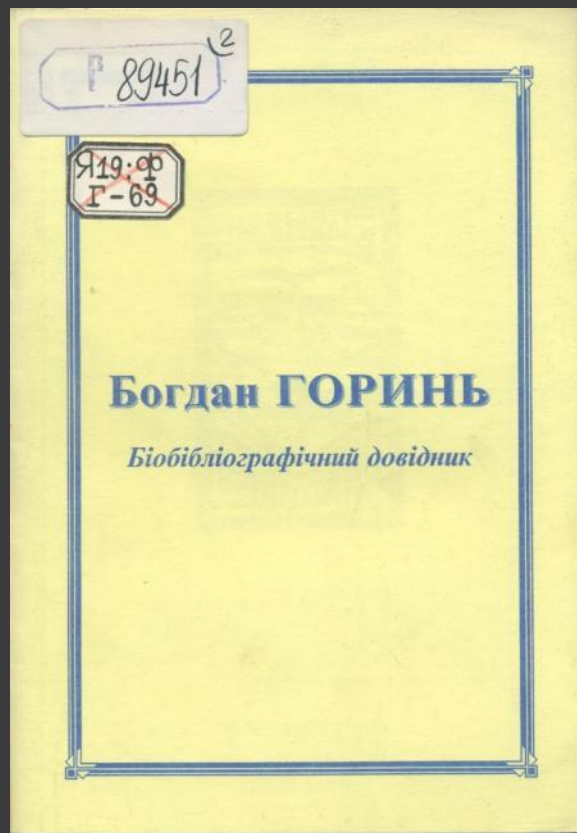
В349195/2

В349195/1

Був актив. учасником руху шістдесятників. Заступник президента клубу творчої молоді «Пролісок» у Львові (1963). Організовував і поширював самвидавчі матеріали. 1965 заарешт. і засудж. «за антирад. діяльність» до 3 р. ув'язнення, яке відбував у Мордовії (РФ).

В349195/3

Р89451

Інститут українознавства
ім. І. Крип'якевича НАН України
Національна парламентська
бібліотека України

БОГДАН ГОРИНЬ

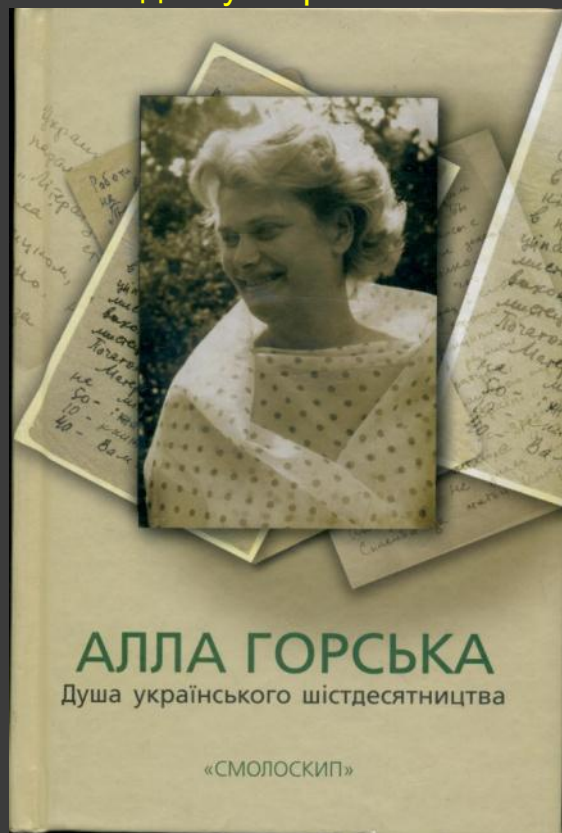
Біобібліографічний
показчик
1960–2015

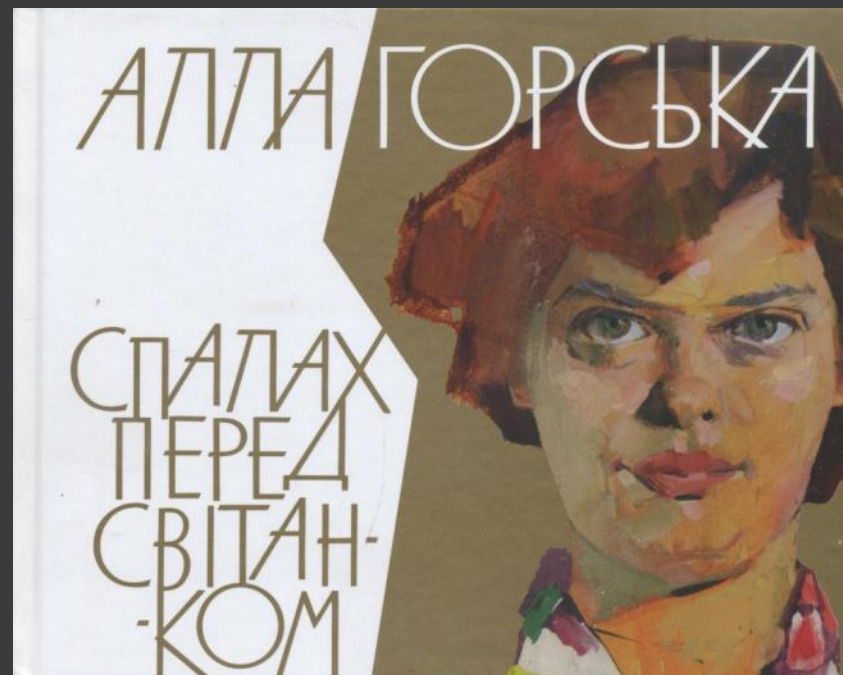
Київ-2015

BA796062

Алла Олександрівна Горська (18 вересня 1929, Ялта — 28 листопада 1970, Васильків) — українська художниця та дисидентка, громадська діячка, одна із засновниць руху шістдесятництва, одна з перших представниць андерграунду, діячка правозахисного руху 1960-х в Україні. Працювала в монументальних творах, мозаїці, графіці та живопису. Вбита російською владою у 41 рік.

BA799344

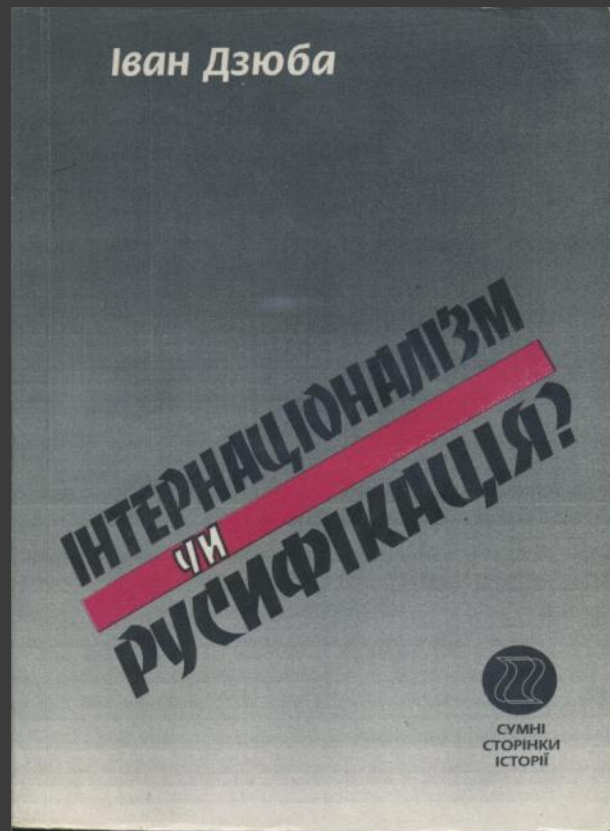
AO275686

Петро́ Григо́рович Григо́ренко (16 жовтня 1907, Борисівка, Бердянський повіт, Таврійська губернія — 21 лютого 1987, Нью-Йорк) — радянський генерал-майор, українець, правозахисник. Виступав на захист кримських татар та інших депортованих народів. У 1964 році за легальну правозахисну діяльність розжалуваний у рядові і позбавлений усіх державних відзнак. Перебував у радянських тюрмах, таборах. З 1977 року проживав у США.

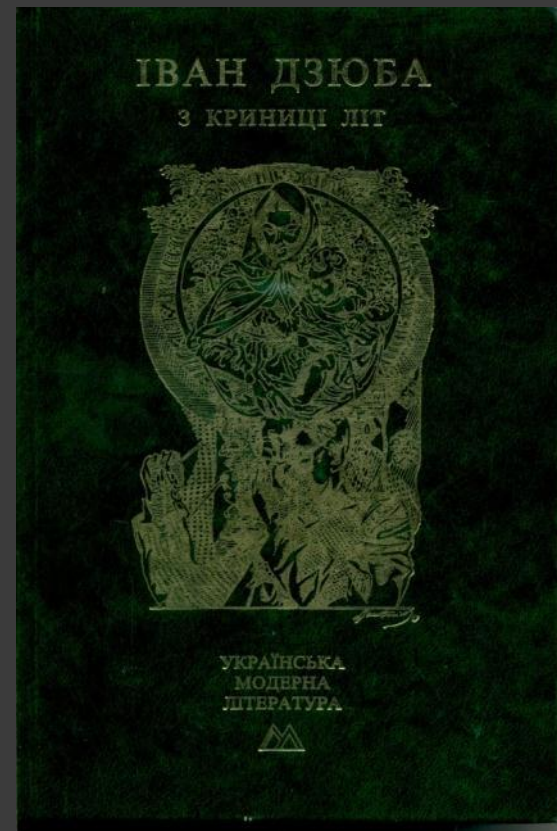
ВС52345

ДЗЮБА Іван Михайлович (26. 07. 1931, с. Миколаївка, нині Волновас. р-ну Донец. обл. – 22. 02. 2022, Київ) – літературний критик, публіцист, громадський діяч. Акад. НАНУ (1992). Чл. НСПУ (1959). Герой України (2001). Орден Свободи (2009). Держ. премія України ім. Т. Шевченка (1991). Премії ім. О. Білецького у галузі літ.-худож. критики (1987), фундації О. і Т. Антоновичів (1990). Один із найзначніших сучасних діячів української культури, критик, літературознавець. Найвідоміший автор українського самвидаву.

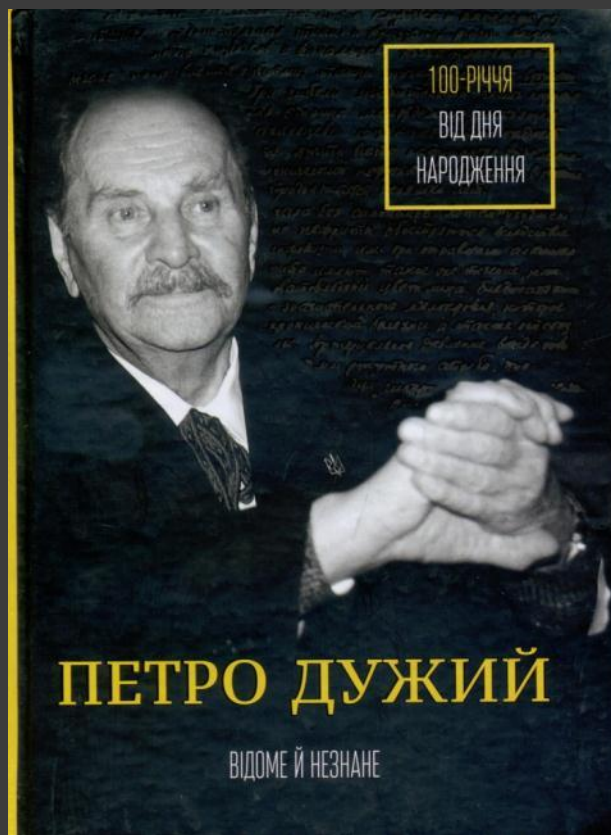

BA584772

B345087/2

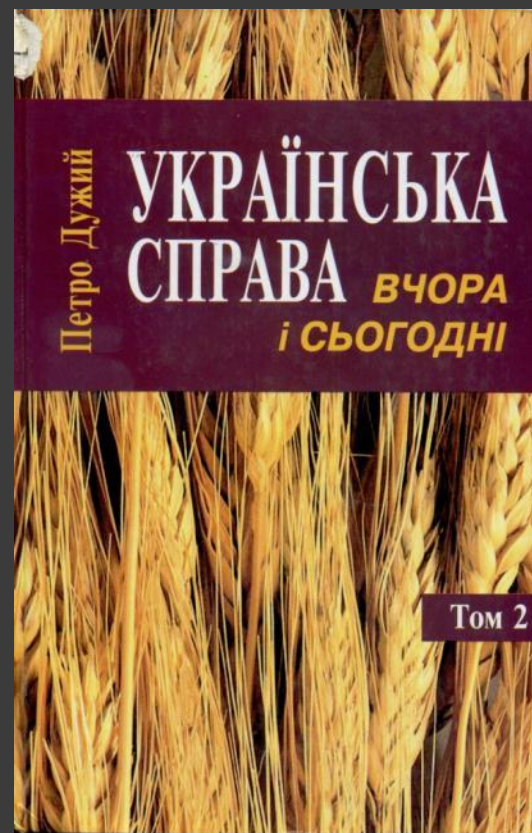
ДУЖИЙ Петро Атанасович (07. 06. 1916, с. Карів Рава-Рус. пов., нині Сокал. р-ну Львів. обл. — 24. 10. 1997, Львів) — політичний діяч, публіцист. З 1944 референт пропаганди ОУН, почесний громадянин міста Львова (1996)

BA805617

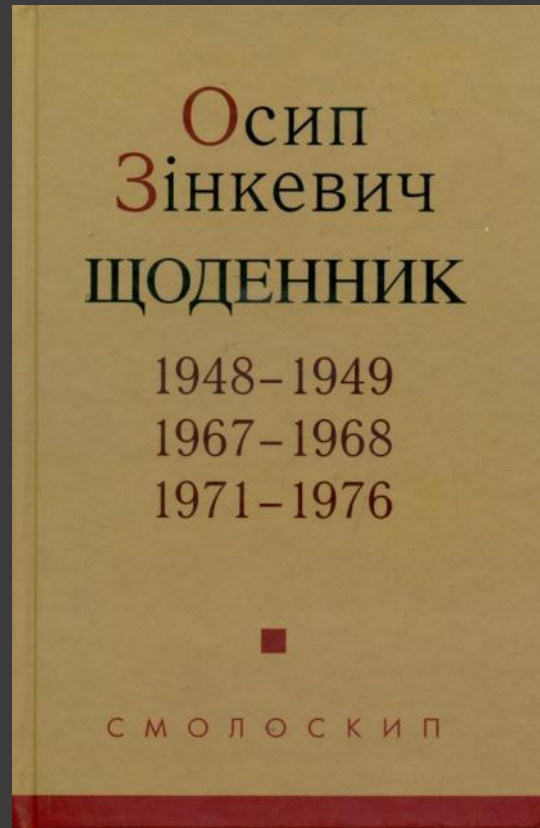
B346511/1

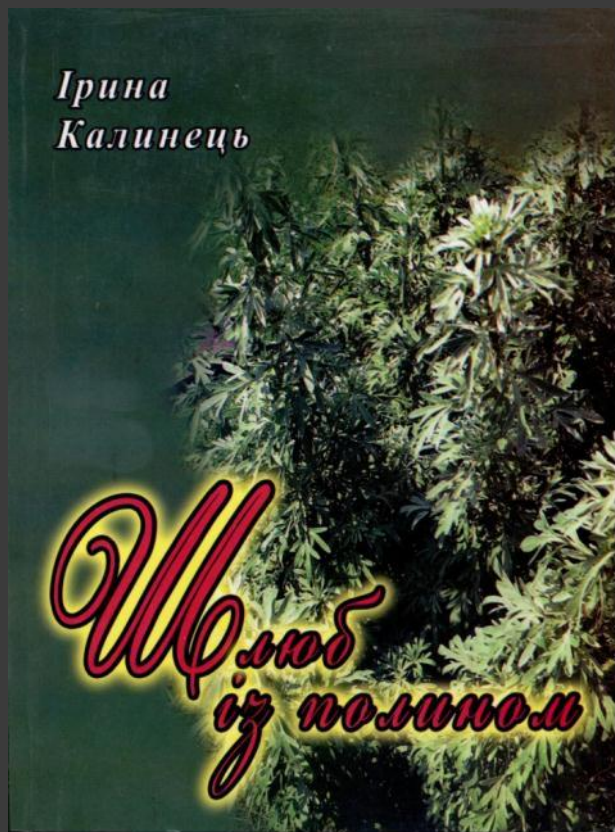
B346511/2

ЗІНКЕВИЧ Осип Степанович (псевд.: Петро Варнак, Богдан Арей, Петро Якуб'як; 04. 01. 1925, с. Малі Микулинці, нині у межах с. Потічок Снятин. р-ну Івано-Фр. обл. – 18. 09. 2017, Київ) – видавець і громадсько-культурний діяч. Чл. СЖ в екзилі (США, 1966), Міжнар. асоц. спорт. журналістів (Італія, 1968), Об'єдн. укр. письменників в екзилі «Слово» (1969) та НСПУ (1994). Уряд. нагороди США. Ордени «За заслуги» 3-го ступ. (1997) і князя Ярослава Мудрого 5-го ступ. (2010). Премія ім. В. Стуса Укр. асоц. незалеж. твор. інтелігенції (2009).

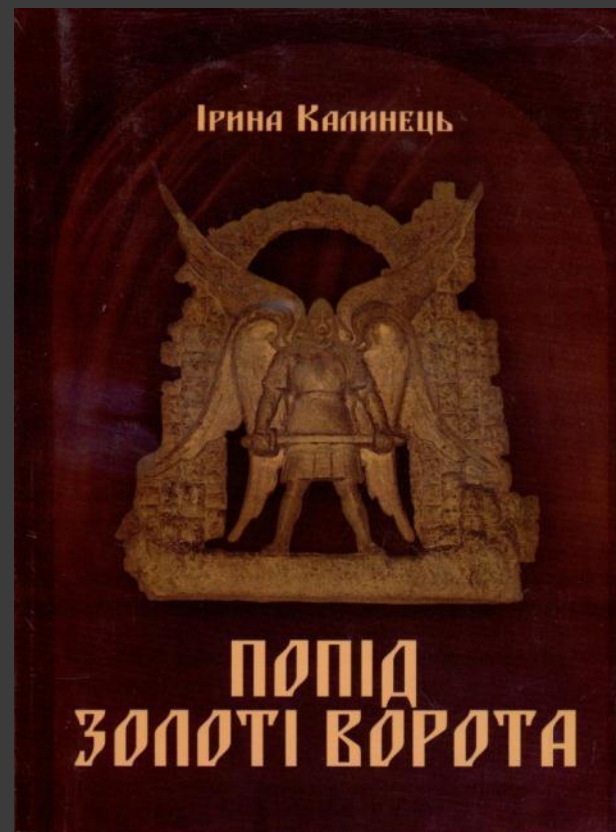
ВА617946

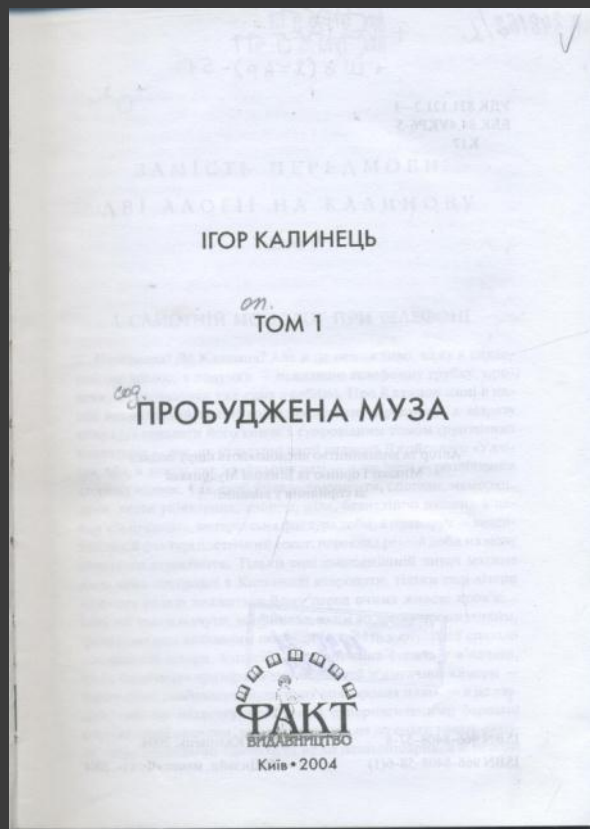
КАЛИНÉЦЬ Ірина Онуфрїївна (06. 12. 1940, Львів – 31. 07. 2012, там само) – письменниця, публіцист, культуролог, літературознавець, громадська діячка. Нар. депутат ВР України (1990–94, голова підкомісії з питань освіти). Орден княгині Ольги 3-го ступ. (2000). Закін. Львів. ун-т (1964). Учителювала. 12 січня 1972 заарешт. (одночасно з *В. Чорноволом*, *С. Шабатурою*, *В. Стусом*), за звинуваченням у антирадян. агітації та пропаганді засудж. до 6-ти р. таборів суворого режиму (Мордовія) та 3-х р. заслання (Читин. обл.; обидві – РФ).

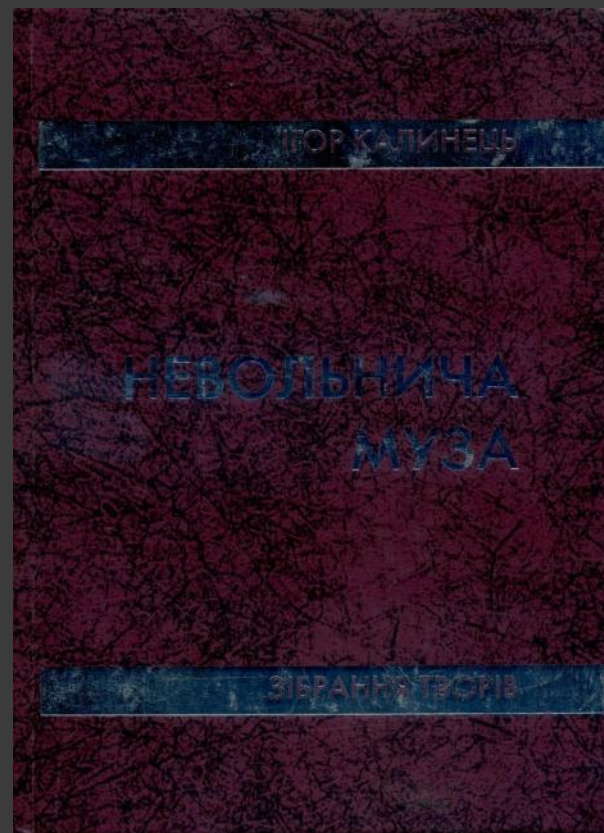
B354464/1

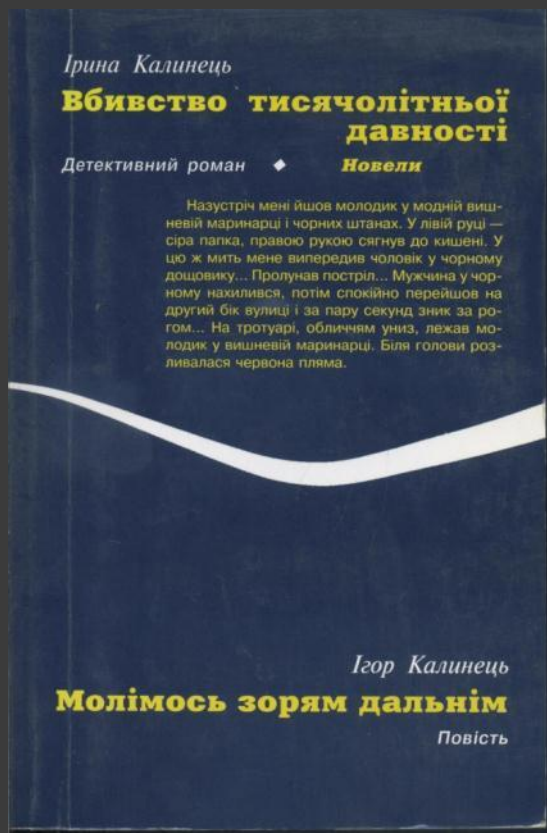
B354464/8

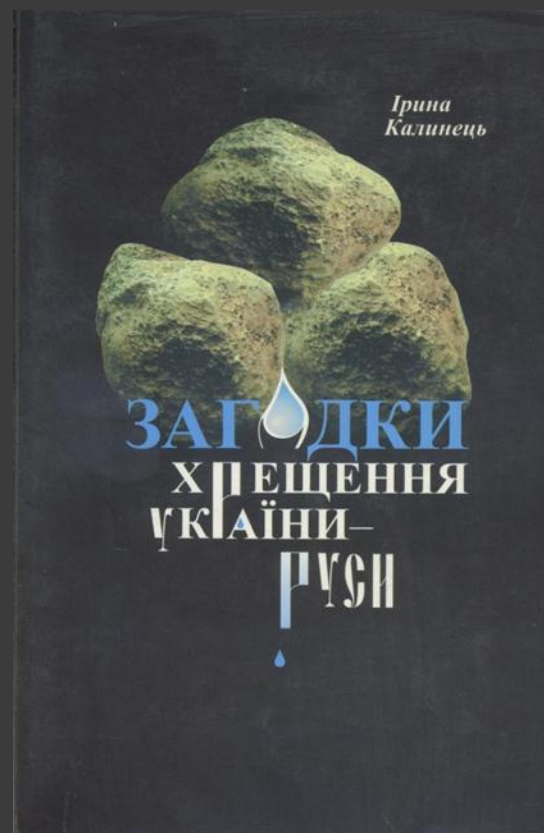
B348162/1

B348162/2

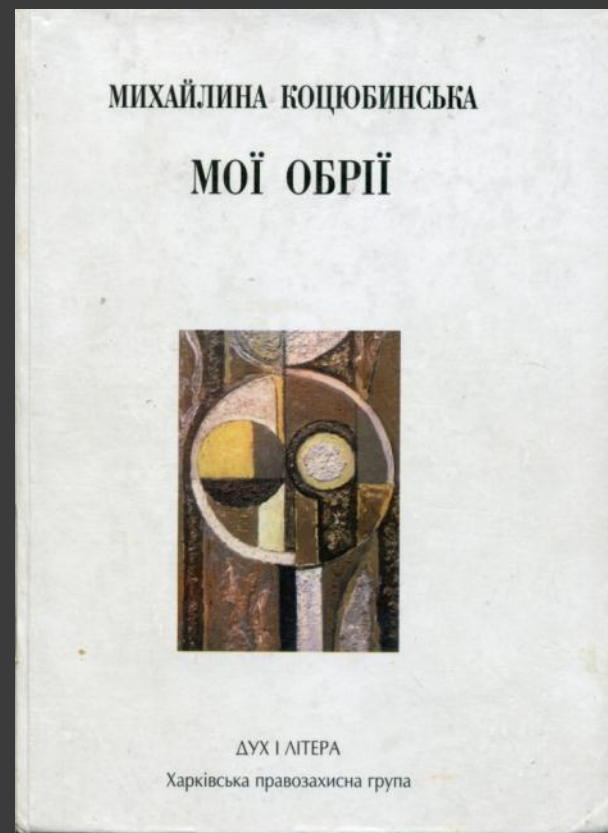
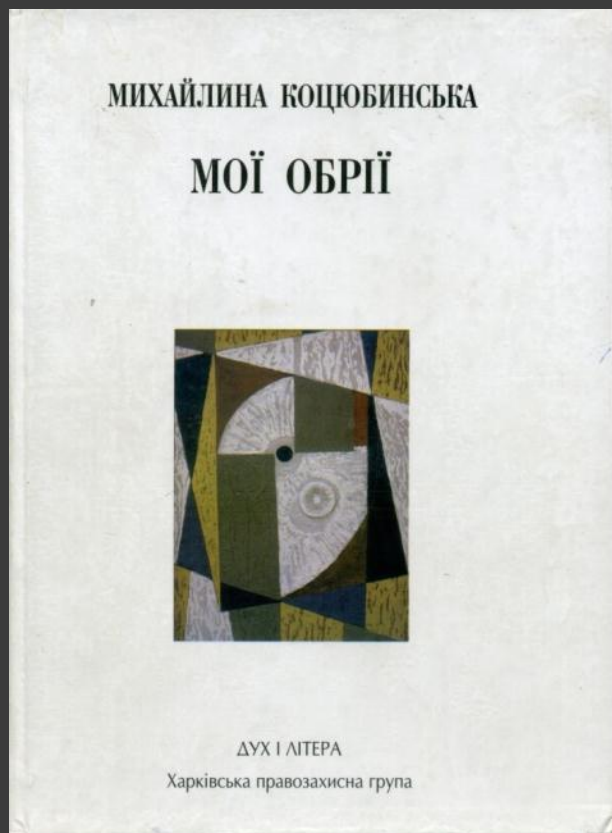

BA582910

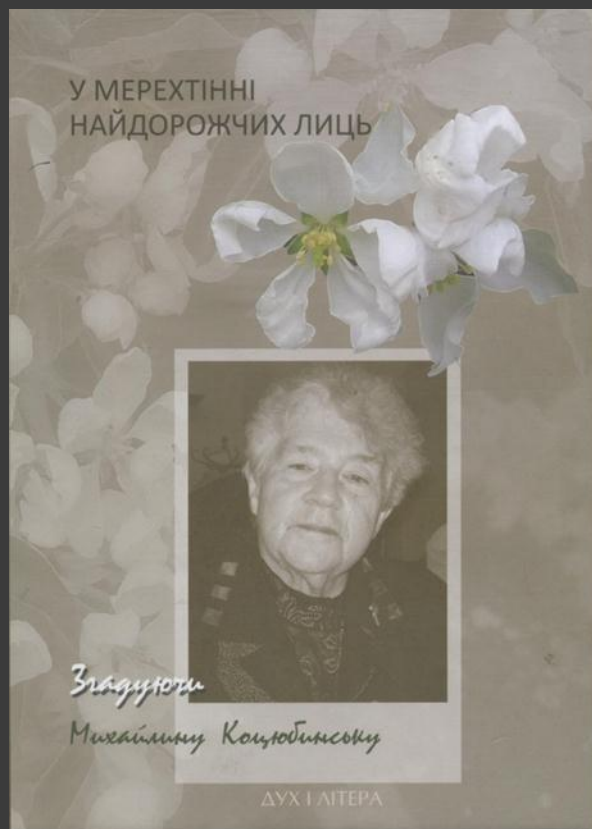
BA603291

Михайліна Хомівна Коцюбінська (18 грудня 1931, Вінниця — 7 січня 2011, Київ) — українська літературознавиця, перекладачка, активна учасниця руху шістдесятників. Племінниця класика української літератури Михайла Коцюбинського (донька його молодшого брата Хоми).

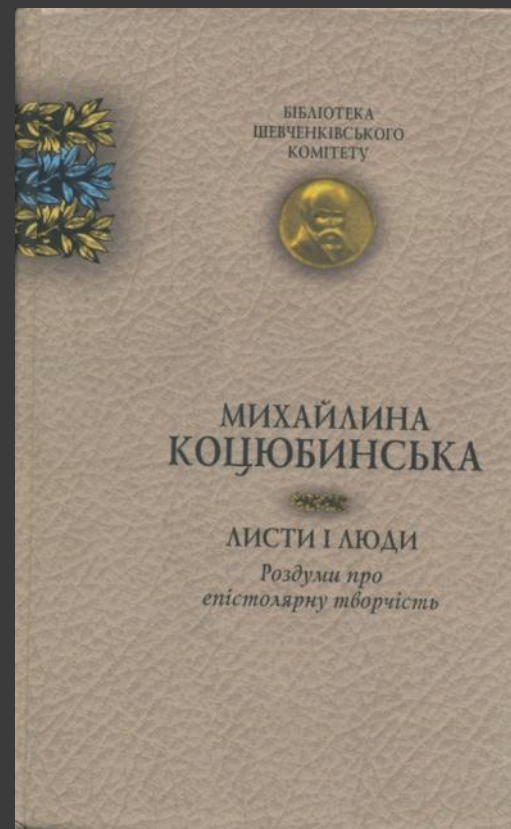

B347672/2

B347672/1

BA761938

BA721820

МИХАЙЛИНА КОЦОБІНСЬКА
«ЗАФІКСОВАНЕ І НЕТЛІННЕ»

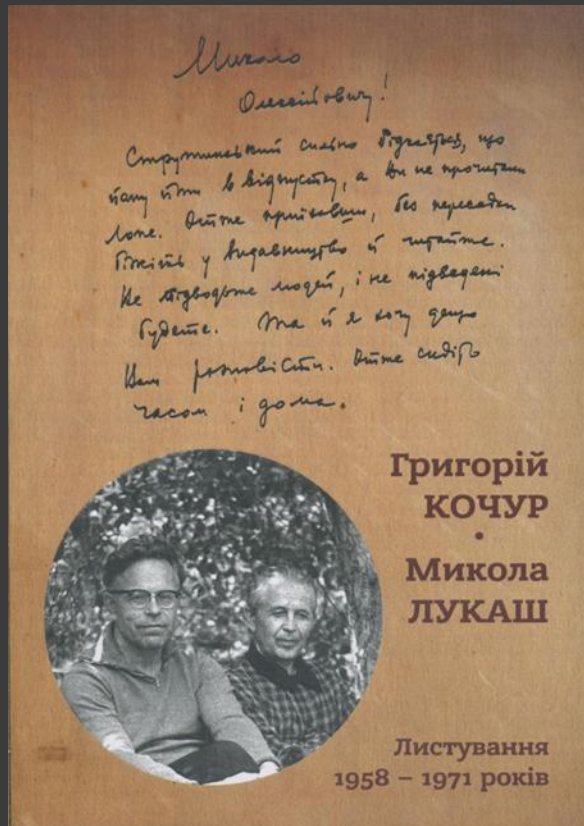

РОЗДУМИ ПРО
ЕПІСТОЛЯРНУ ТВОРЧІСТЬ

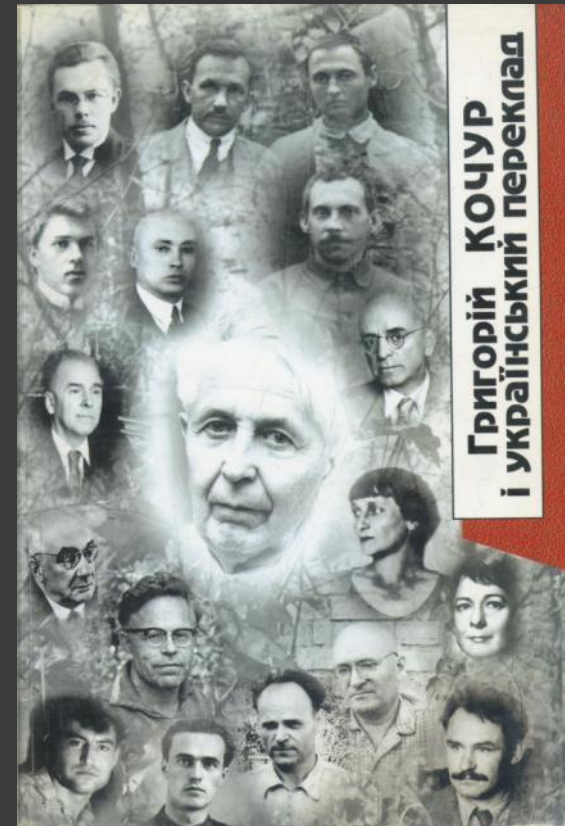
Дух і Алгебра
Львівська правозахисна група

BA633540

КОЧУР Григорій Порфирівич (04(17). 11. 1908, с. Феськівка, нині Менського р-ну Черніг. обл. — 15. 12. 1994, Київ— перекладач, поет, літературознавець. Чл. СПУ (1968–73, від 1988), дійс. чл. НТШ (1993). Премія ім. М. Рильського (1989), медаль ім. М. Грушевського НТШ (1993). Держ. премія України ім. Т. Шевченка (1995, посмертно). за звинуваченням у приналежності до ОУН засудж. до 10-ти р. ув'язнення.

BA834037

BC39580

Львівський національний університет
імені Івана Франка

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Українська бібліографія
Нова серія. Чис. 21, ч. 1

ГРИГОРІЙ
КОЧУР

Львів • 2006

B349633/1

Львівський національний університет
імені Івана Франка

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

Українська бібліографія
Нова серія. Чис. 21, ч. 2

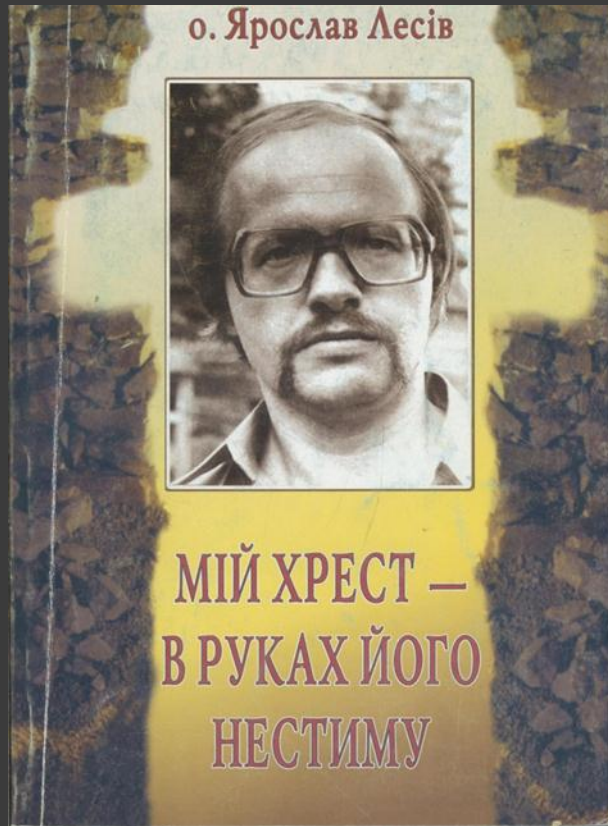
ГРИГОРІЙ
КОЧУР

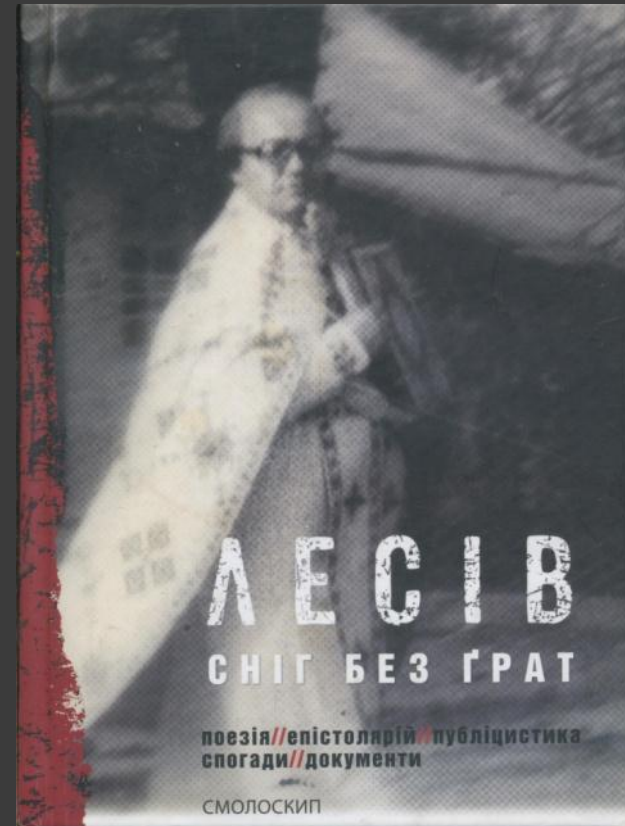
Львів • 2006

B349633/2

ЛЕСІВ Ярослав Васильович (03. 01. 1943, с. Лужки Долин. р-ну Станіслав., нині Івано-Фр. обл. – 19. 10. 1991, м. Болахів Івано-Фр. обл.) – поет, учасник правозахисного руху. Чл. Укр. Гельсин. групи (1979). Орден «За мужність» 1-го ступ. (2006, посмертно).

BA658574

BA778494

Рубаняк О. В.,
Максимець Б. В.

ЯРОСЛАВ ЛЕСІВ
В УКРАЇНСЬКОМУ ВИЗВОЛЬНОМУ РУСІ

BA850892

P90264

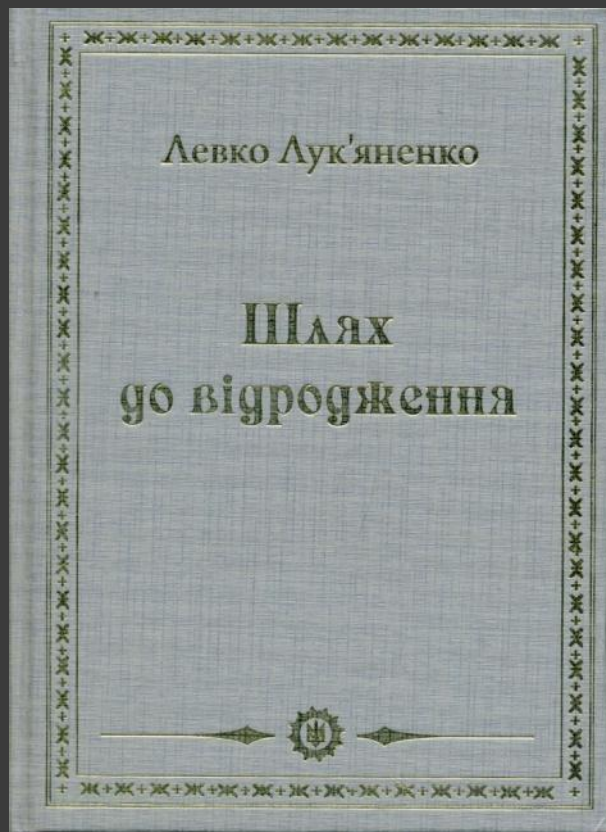
ЯРОСЛАВ ЛЕСІВ

МІТІВ

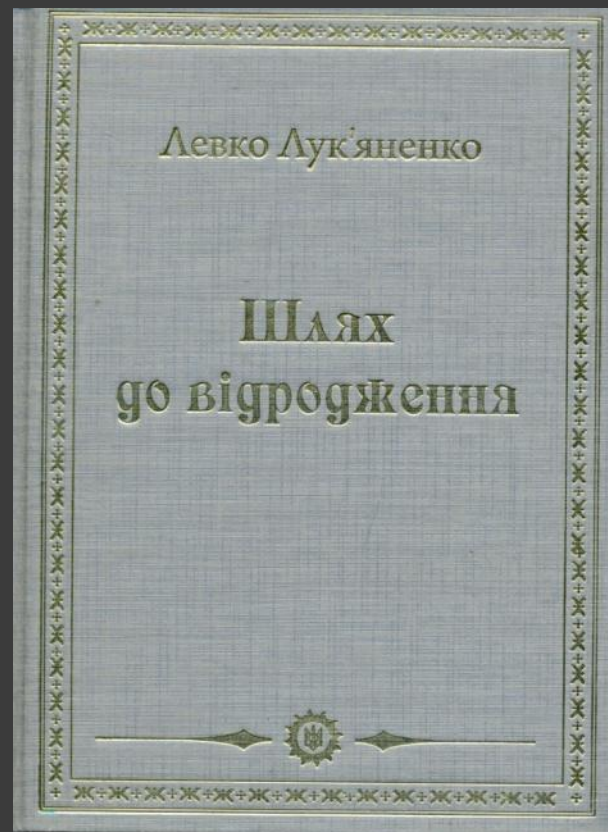
НЬЮ-Йорк 1982

P90264

Левко Григорович Лук'яненко (24 серпня 1928, с. Хрипівка, Городнянського району, Чернігівська округа, Українська СРР — 7 липня 2018, Київ, Україна) — український політичний та громадський діяч, дипломат, письменник, юрист та радянський дисидент, учасник національного визвольного руху. Борець за незалежність України у ХХ сторіччі.

B355962/1

B355962/2

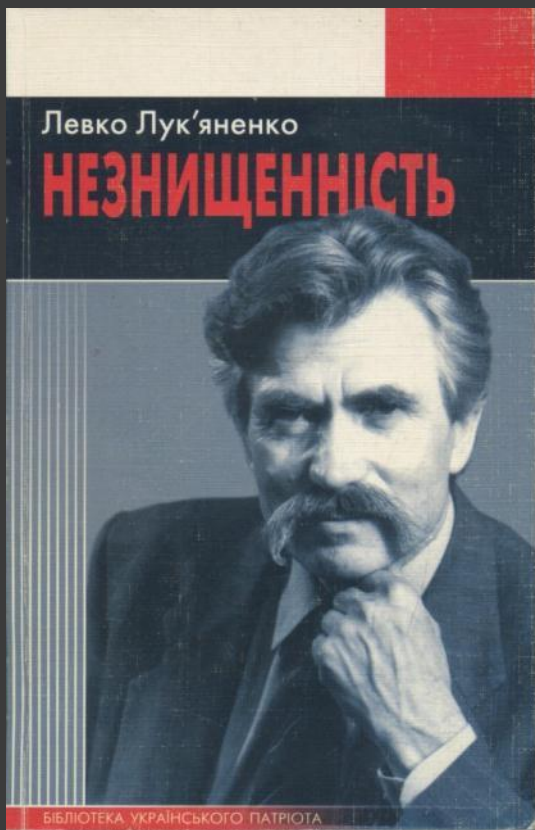
Співзасновник та активний член Української Гельсінської Групи, голова Української Гельсінської Спілки, одним із організаторів Української робітничо-селянської спілки. Засновник та перший голова Української республіканської партії. Народний депутат України I-II, IV-V скликань. Кандидат в Президенти України на виборах 1991 (3 місце, 1 432 556 голосів або 4,49%) Герой України.

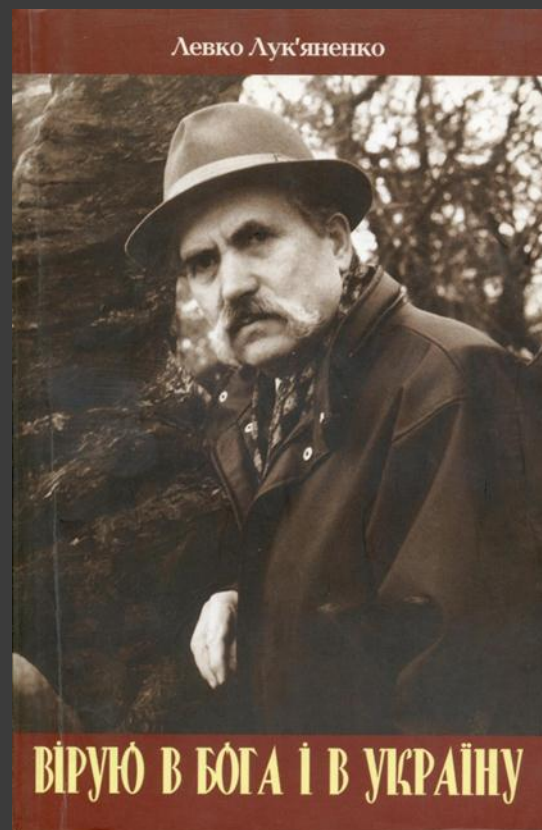
В350034/2

В352858/4

Співавтор Декларації про державний суверенітет України, автор Акту проголошення незалежності України. Голова Української асоціації дослідників голодоморів в Україні(1998). Почесний доктор права Альбертського університету, Канада(1993).

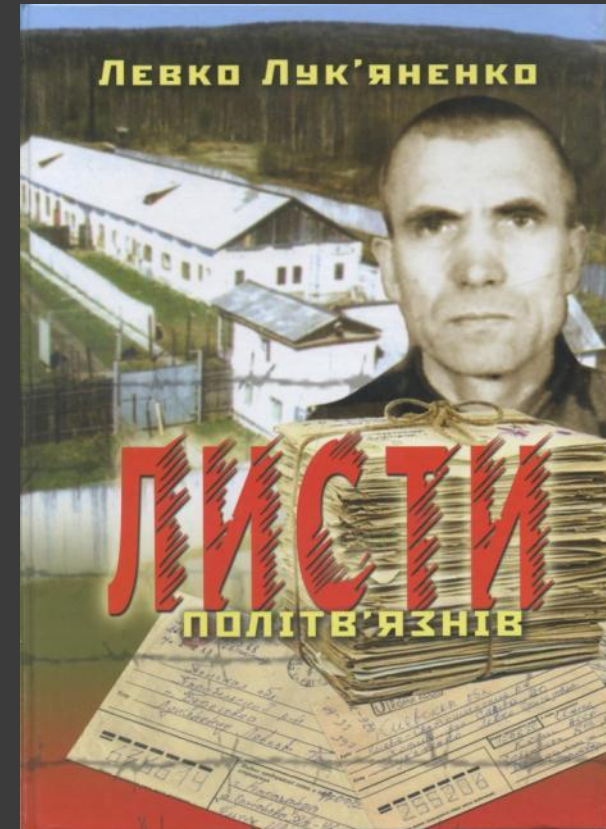
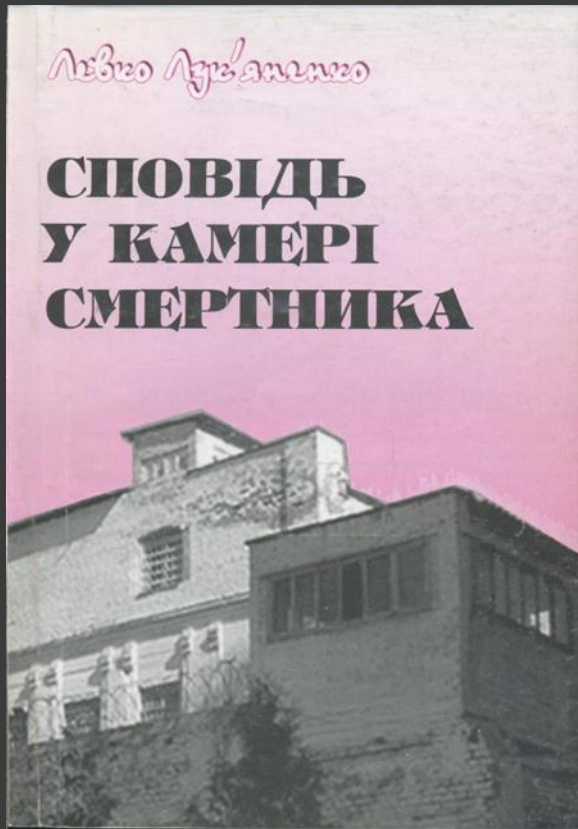

АО263005

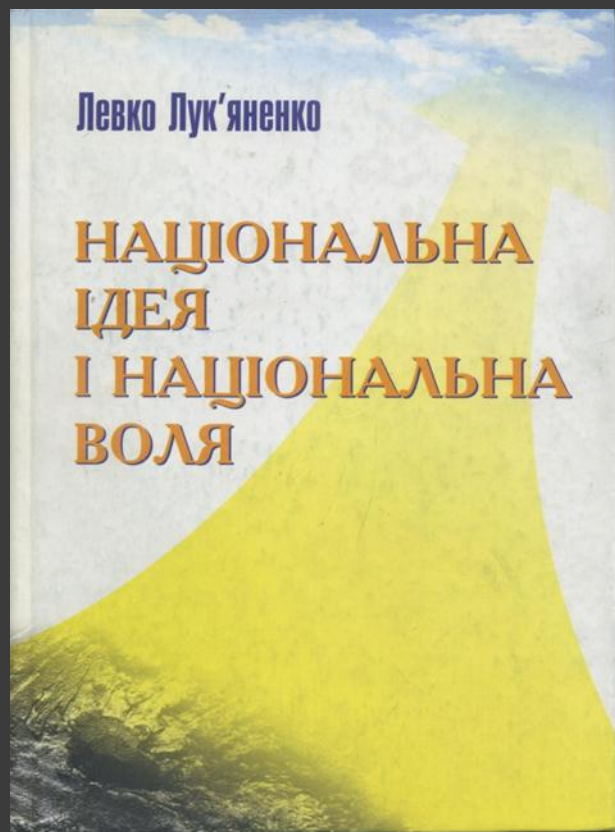
ВА706593

Лауреат Національної премії імені Тараса Шевченка 2016 року. Кавалер ордена князя Ярослава Мудрого V ступеня, кавалер ордена Свободи. Політичний в'язень СРСР. Був двічі ув'язнений (1961-1976, 1977-1988). Сумарно провів 25 років у тюрмі і на засланні.

BA671641

BC61892

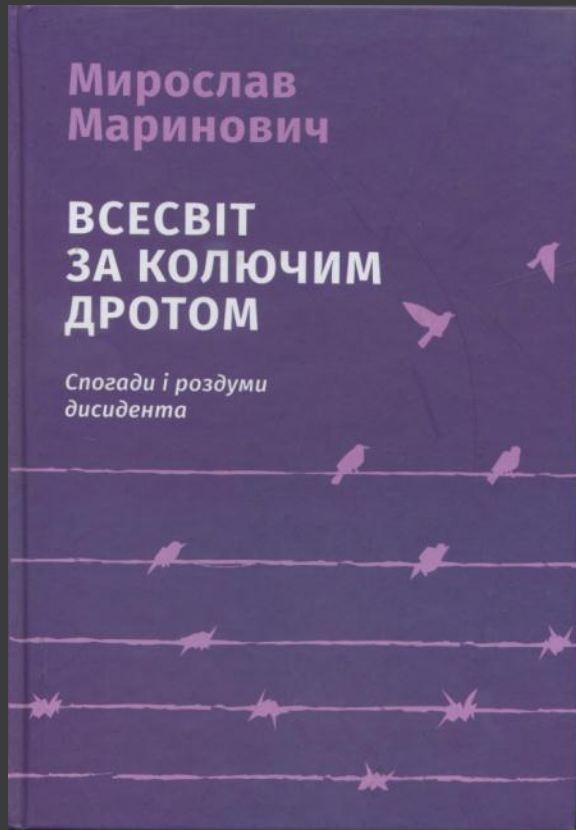

BA645165

BA558440

Мирослав Франкович Маринович (нар. 4 січня 1949, с. Комаровичі Львівської області) — громадський діяч, член-засновник правозахисної Української Гельсінської групи (1976), колишній політв'язень радянського режиму (1977–1987), засновник та голова амністійного руху в Україні (1991–1997), філософ, релігієзнавець, публіцист, проректор Українського Католицького Університету у Львові.

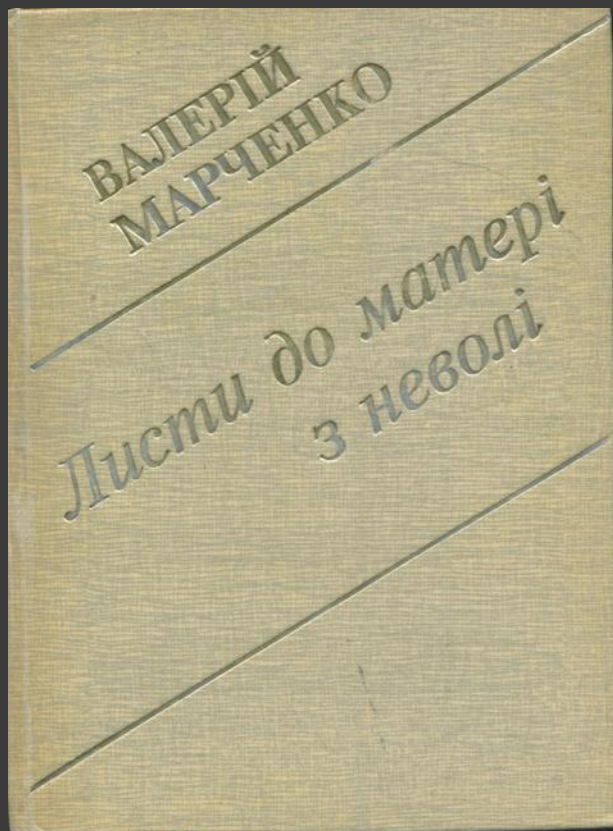

BC60811

ОНИЩЕНКО ВА478

Валерій Марченко (16 вересня 1947 — 7 жовтня 1984) — український дисидент-правозахисник, літературознавець і перекладач жертва радянського режиму.

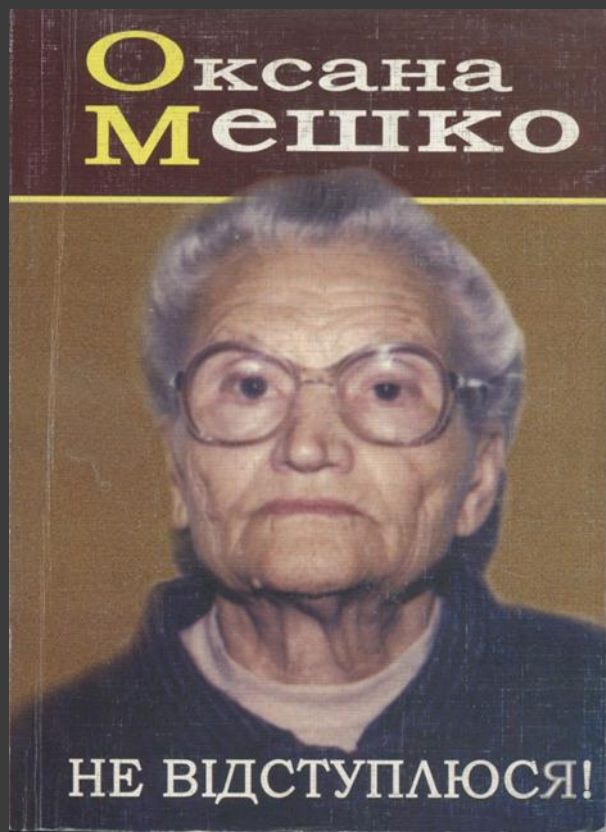

BA565442

BA731320

Оксана Яківна Мешко (30 січня 1905, Старі Санжари, нині село Новосанжарського району Полтавської області — 2 січня 1991, Київ) — біологиня, учасниця опозиційного руху в Україні в повоєнний період, фактична голова Української Гельсінської групи в період масових арештів з боку КДБ в кінці 1970-х років.

BA662499

BA572398

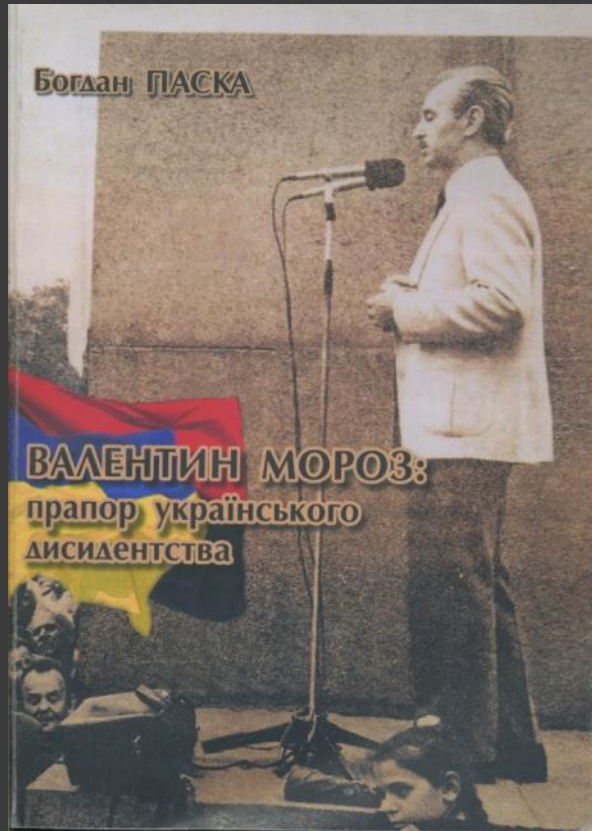
О. МЕШКО

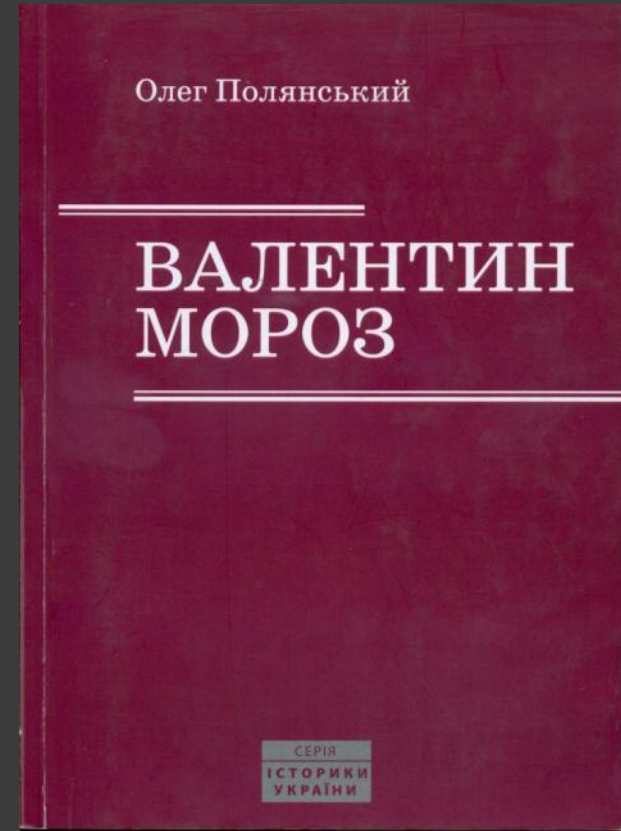
МІЖ СМЕРТЮ
І ЖИТТЯМ

BA583731

Валентин Якович Мороз (15 квітня 1936, с. Холонів — 16 квітня 2019, Львів) — український історик, політв'язень, один із найбільш радикальних представників дисидентського руху в УРСР, автор понад 100 наукових праць. Доктор Гуманітарних Наук (Honoris Causa) Державного Коледжу Джерсі. Член Об'єднання українських письменників «Слово». Почесний громадянин Волині (2017)

BA829354

BA828870

ОВСІЄНКО ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ (8.04.1949 р., с. Леніне (з 4.02.2016 - Ставки)

Радомішльського р-ну Житомирської обл.)

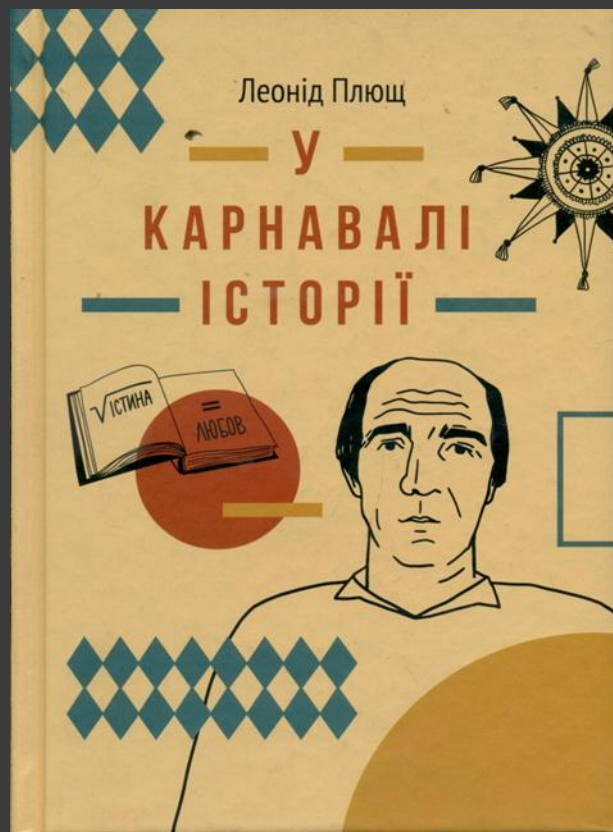
Філолог, поширював самвидав, правозахисник, член Української Гельсінкської групи (УГГ) з 1978 р., просвітянин, публіцист.

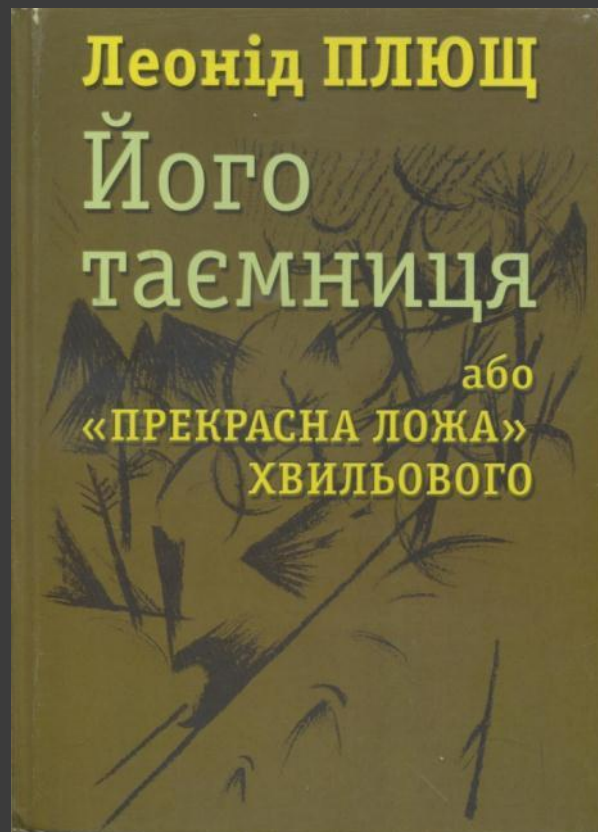
В348577/1

В348577/2

Плющ Леонід Іванович (26 квітня 1939 — 4 червня 2015) — український математик, публіцист, літературознавець, правозахисник, дисидент. Член Ініціативної групи захисту прав людини, член Закордонного представництва Української Гельсінкської групи.

BA828670

BA681526

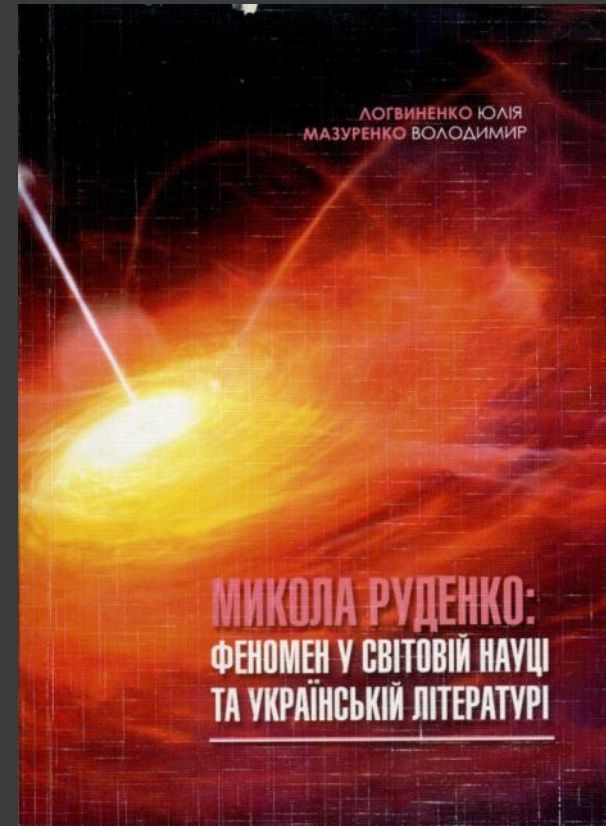
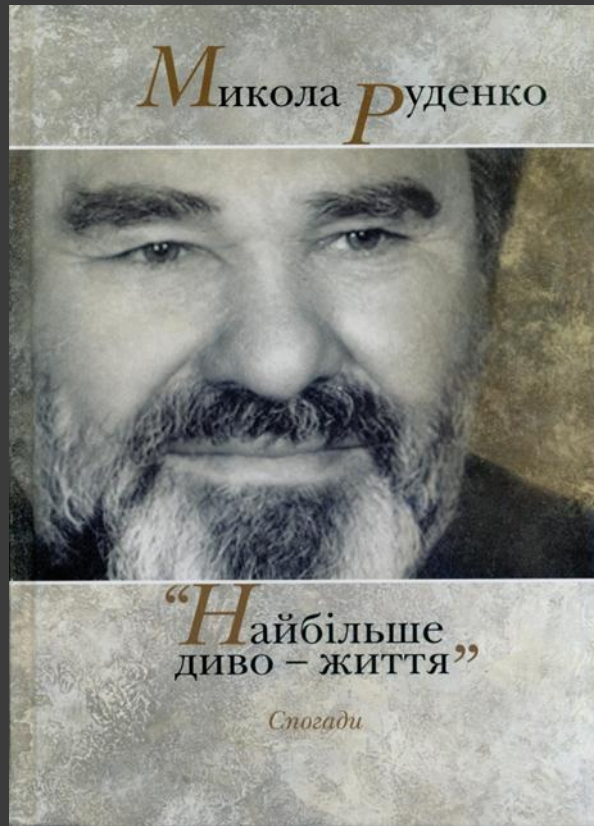
P94451

Розмова
з
ЛЕОНІДОМ
ТІЛЮЦЕМ

ЕКСЛЮЗИВНЕ ІНТЕРВ'Ю
РЕДАКЦІЇ ДІАЛОГУ

P94451

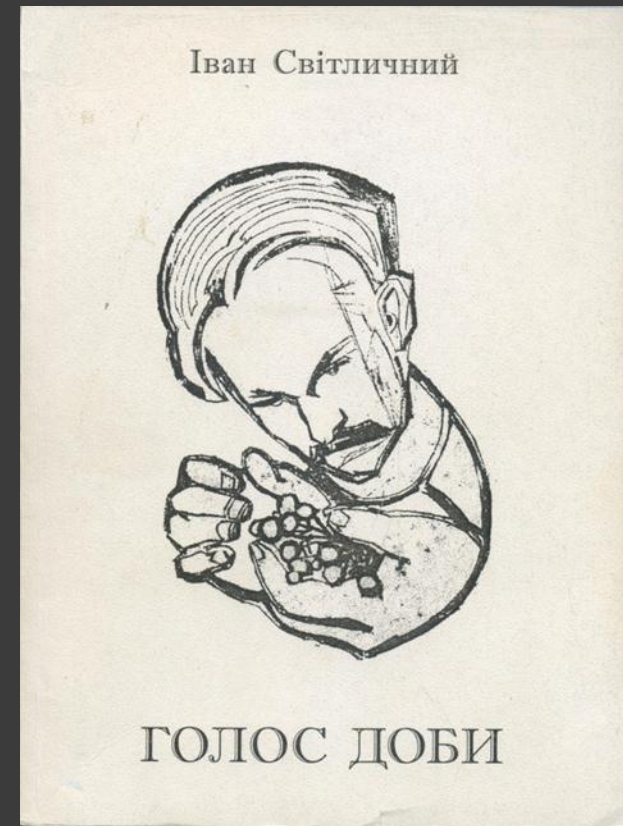
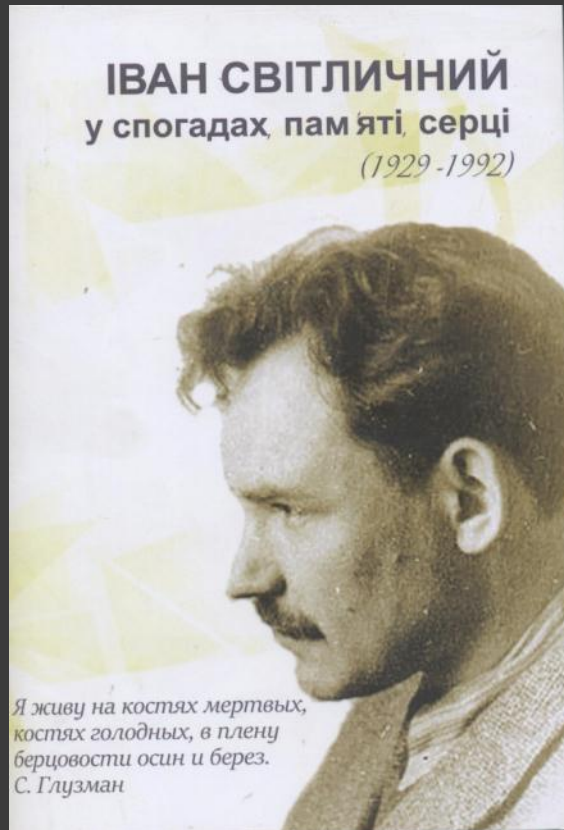
Мико́ла Дани́лович Руде́нко (19 грудня 1920, с. Юр'ївка, нині Лутугинський район — 1 квітня 2004, Київ) — український письменник (автор науково-фантастичних, філософських та поетичних творів), філософ, громадський діяч, засновник Української Гельсінської Групи. Герой України.

BS55891

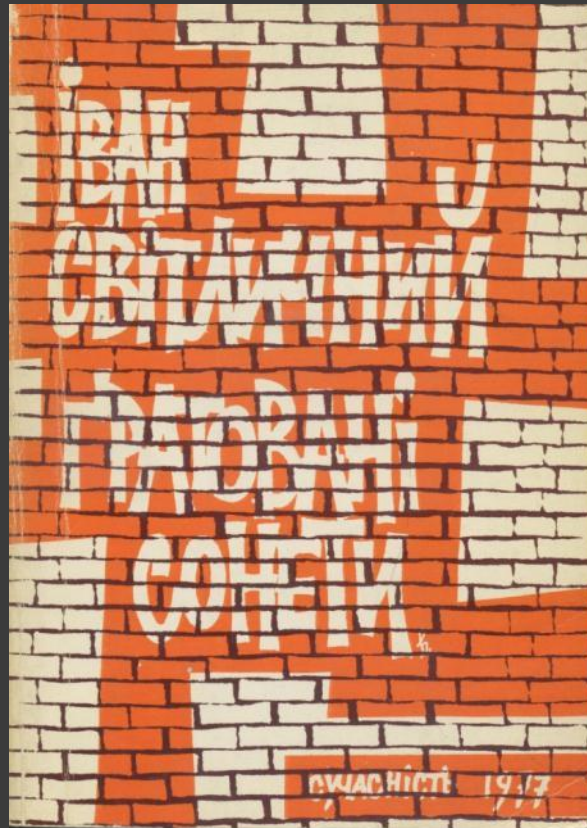
BA821895

Іван Олексійович Світличний (20 вересня 1929, с. Половинкине, Старобільська округа, Українська СРР — 25 жовтня 1992, Київ, Україна) — український літературознавець, мовознавець, літературний критик, поет, перекладач, діяч українського руху опору 1960—1970-их років - шістдесятництва, репресований. Лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка.

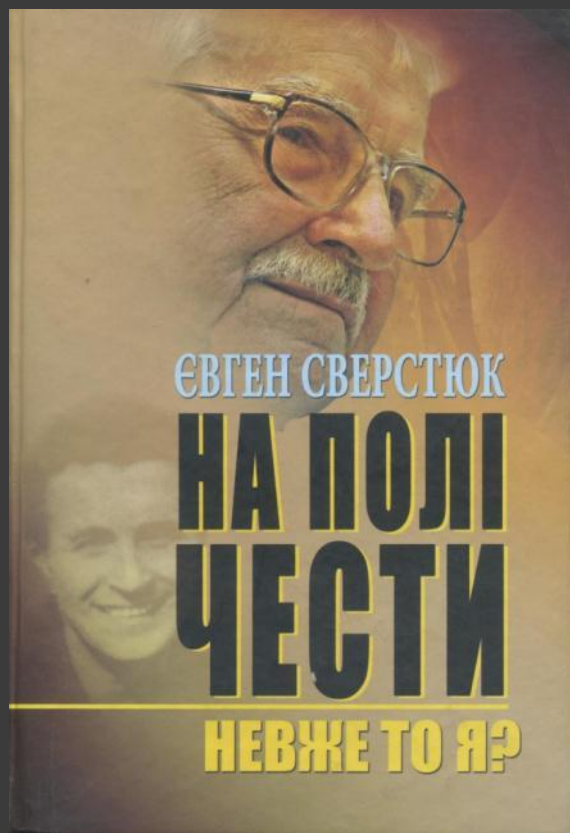
BA825421

B351497/2

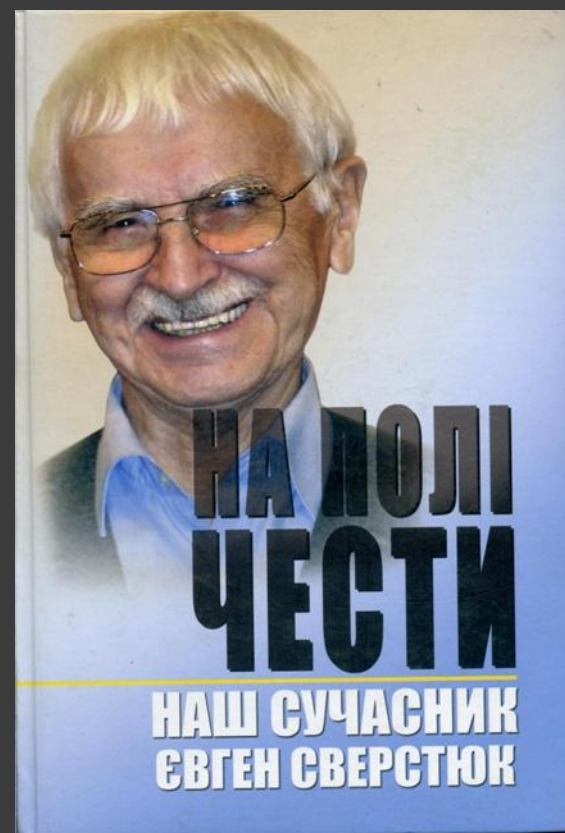

BA624139

Євген Олександрович Сверстюк (13 грудня 1927, с. Сільце на Волині —1 грудня 2014, Київ — український літературний критик, есеїст, поет, мислитель, філософ, учасник руху шістдесятництва, політв'язень радянського режиму.

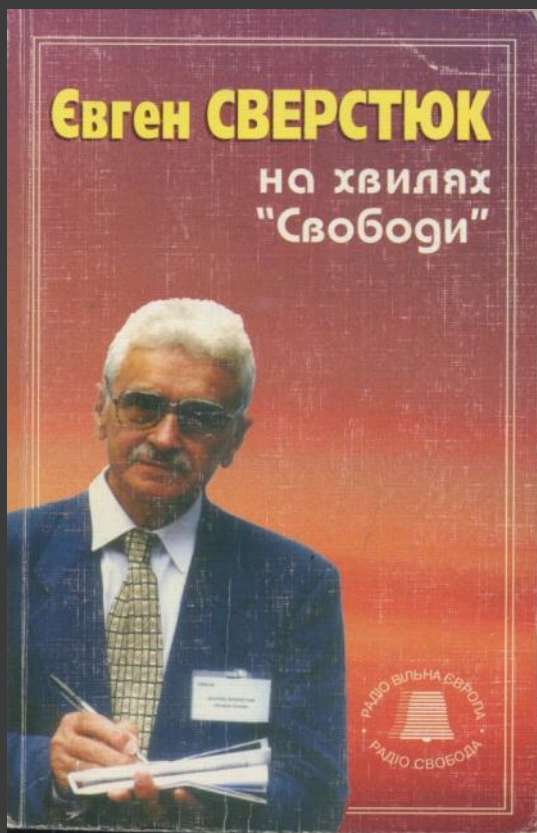

В355782/1

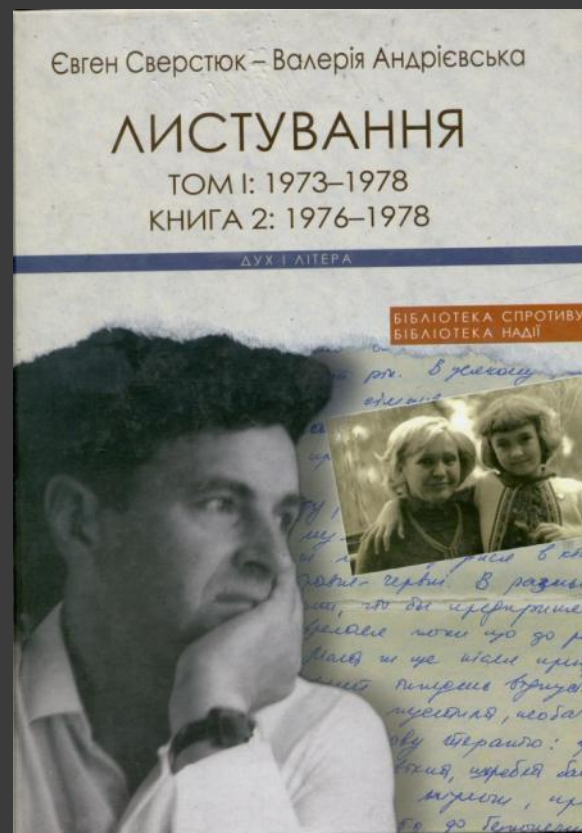

В355782/2

Досліджував творчість М. Гоголя, Т. Шевченка, І. Франка. Засновник та з 1989 року — незмінний редактор православної газети «Наша віра», президент Українського ПЕН-клубу. Доктор філософії. Автор одного з найважливіших текстів українського самвидаву — «З приводу процесу над Погружальським», голова УАНТІ.

BA656376

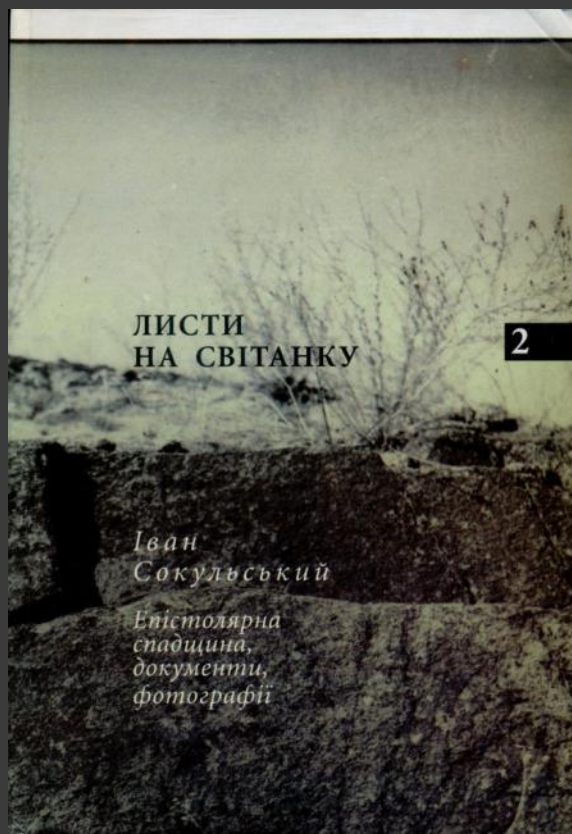

B357922/1.2

BA652957

Іван Григорович Сокульський (13 липня 1940, Червоноярське — 22 червня 1992) — український поет, правозахисник, громадський діяч, один з авторів «Листа творчої молоді м. Дніпропетровська».

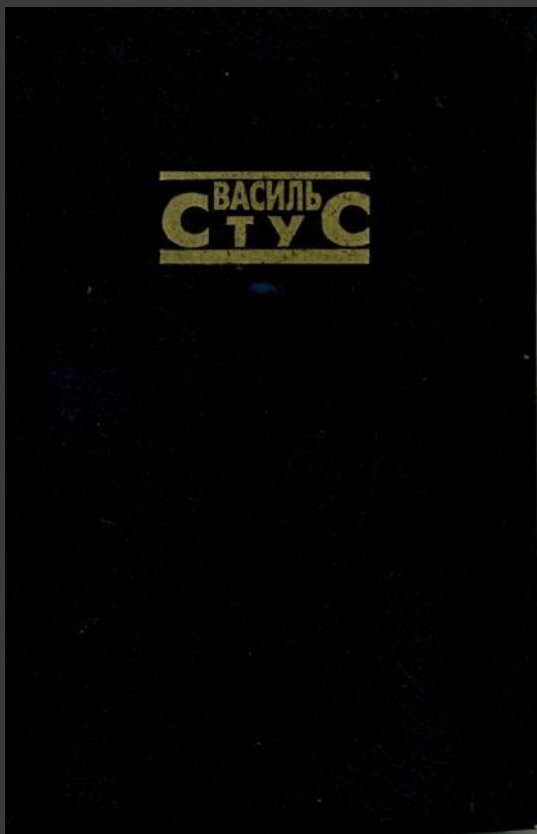

ВВ345902/1

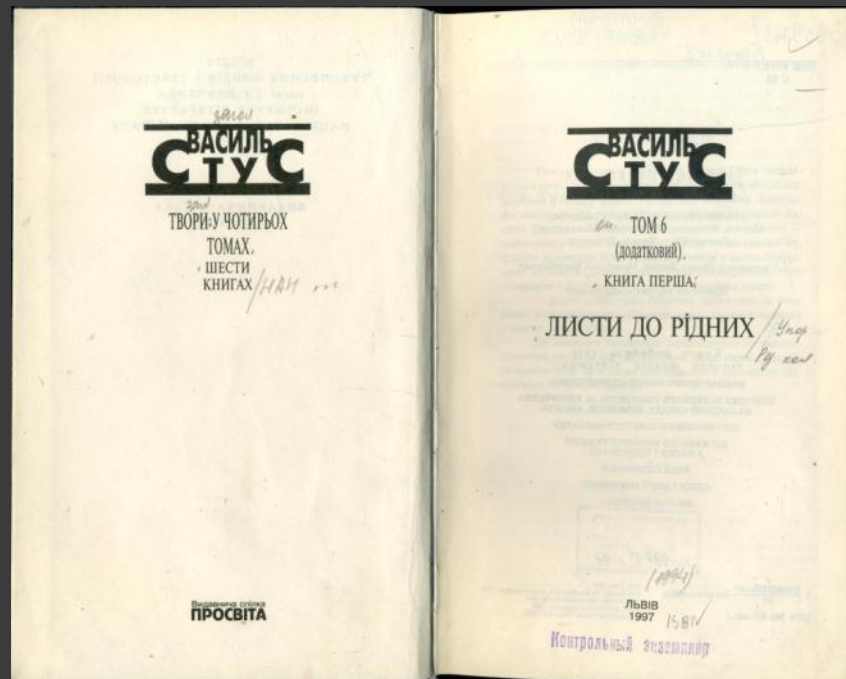

ВА604726

Василь Семінович Стус (6 січня 1938, село Рахнівка, Гайсинський район, Вінницька область — 4 вересня 1985, табір ВС-389/36-1 біля села Кучино, Пермський край, РРФСР) — український поет, перекладач, публіцист, мислитель, літературознавець, правозахисник, борець за незалежність України у ХХ столітті.

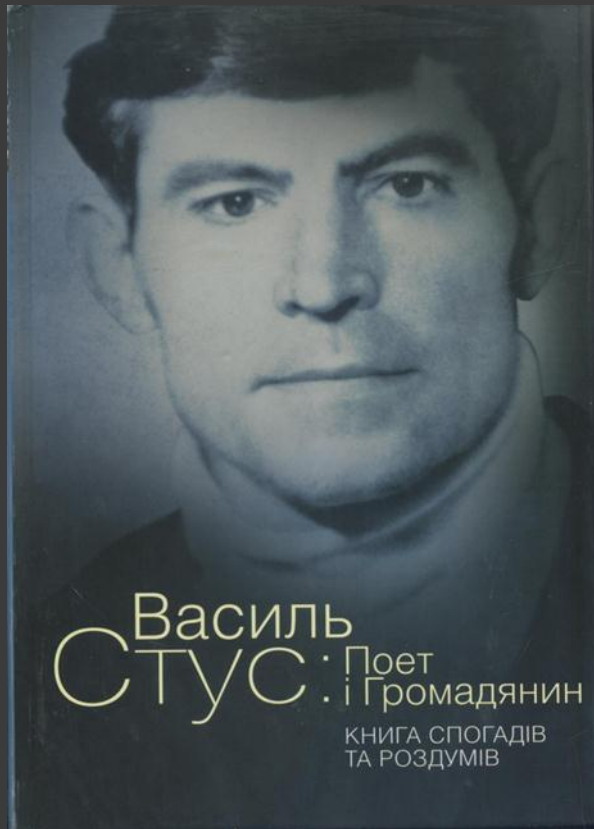

В339761/1

В339761/6

Один із найактивніших представників українського дисидентського руху. Лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка (1991), Герой України (2005, посмертно).

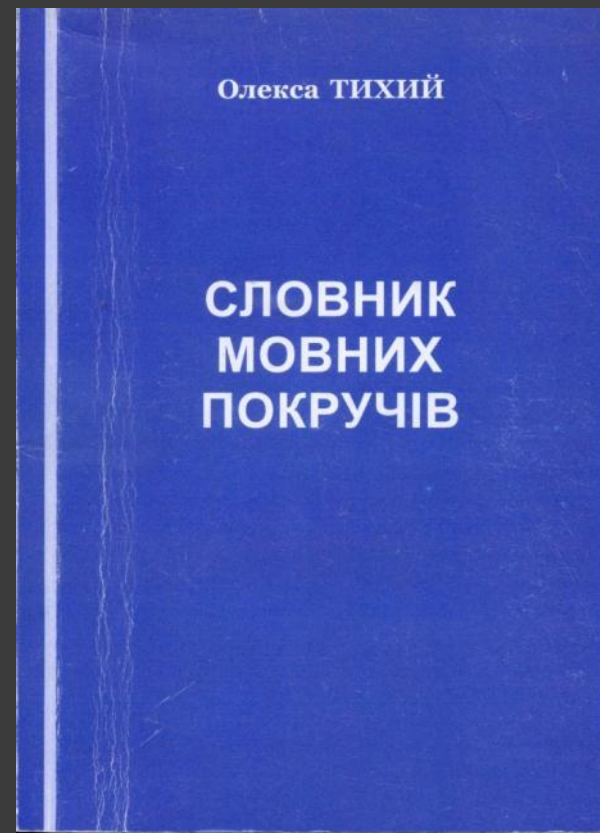

BC56341

BA735509

За переконання про необхідність збереження й розвитку української культури зазнав репресій з боку радянської диктатури, його творчість була заборонена та частково знищена, а він сам був засуджений до тривалого перебування в місцях позбавлення волі, де й загинув.

BS40904

BA710212

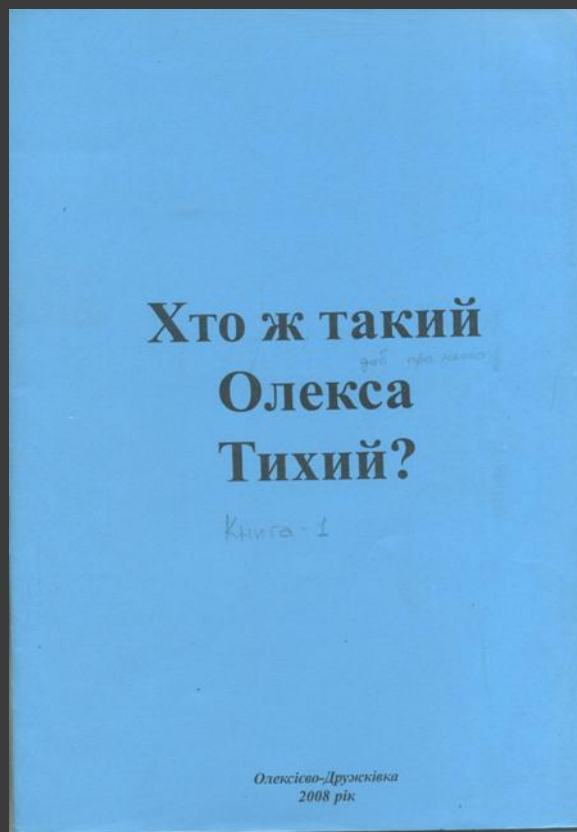
Олѣкса (Олексі́й) Іва́нович Ті́хий (27 січня 1927, хутір Іжевка, Краматорський район, Артемівська округа, Україна — 5 травня 1984) — український дисидент, правозахисник, педагог, мовознавець, член-засновник Української гельсінської групи. Виступав на захист української мови. Помер в ув'язненні.

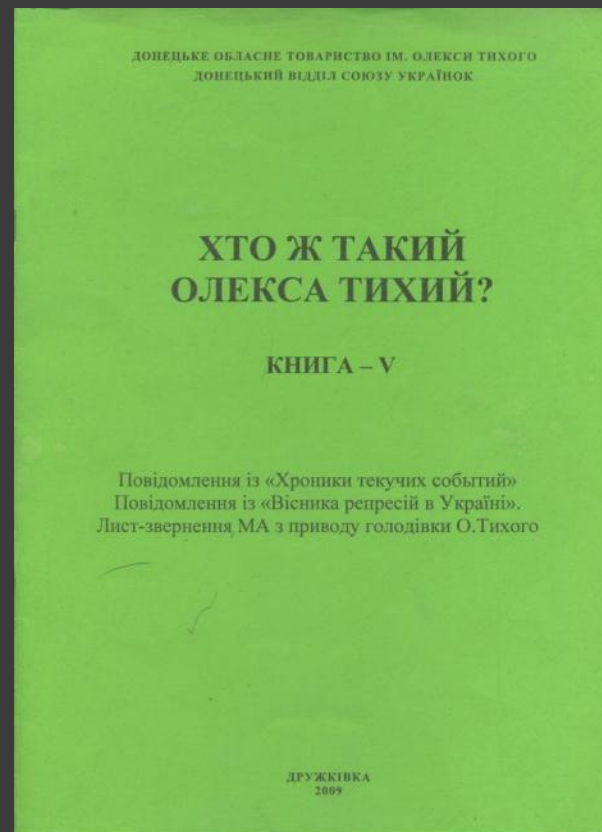
B353768/1

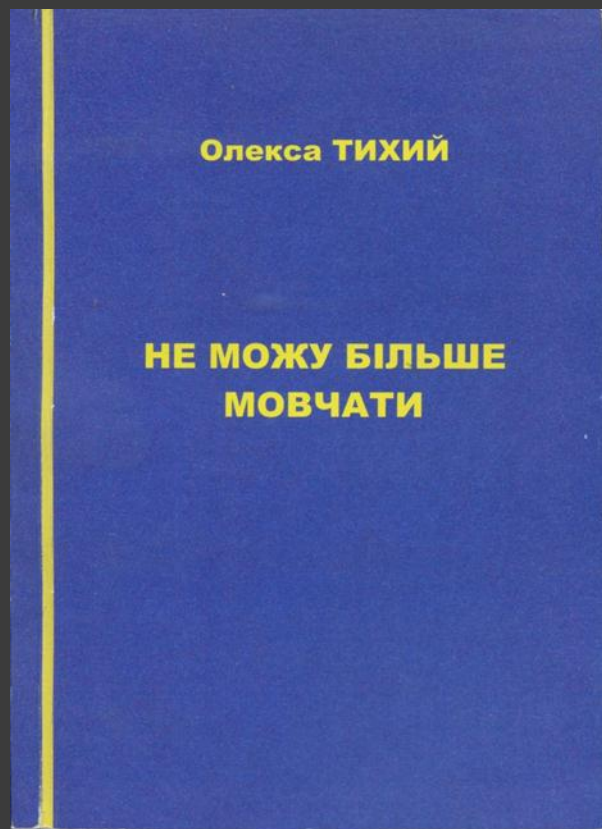
B353768/2

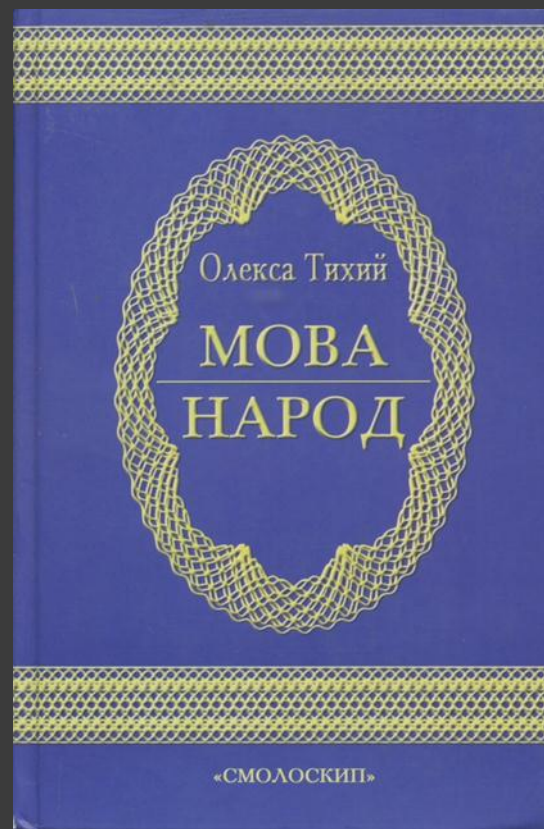
C11034/1

C11034/5

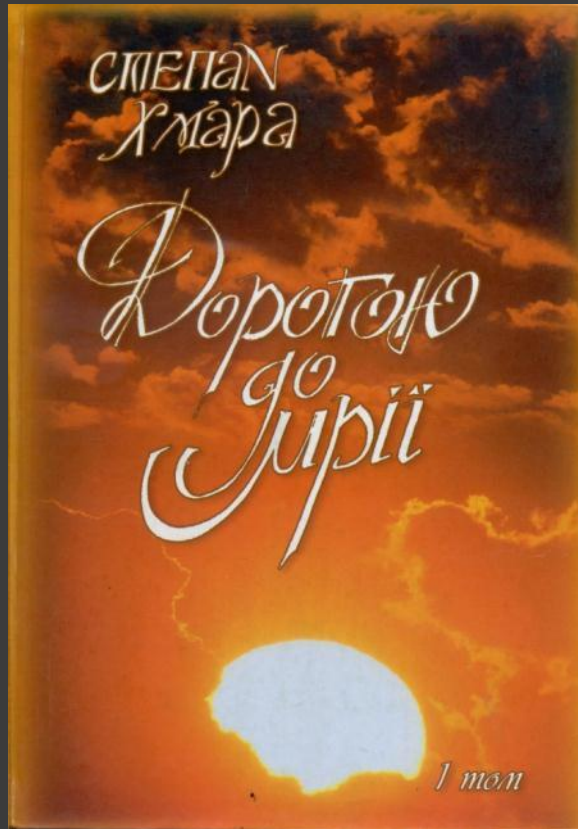

BA731959

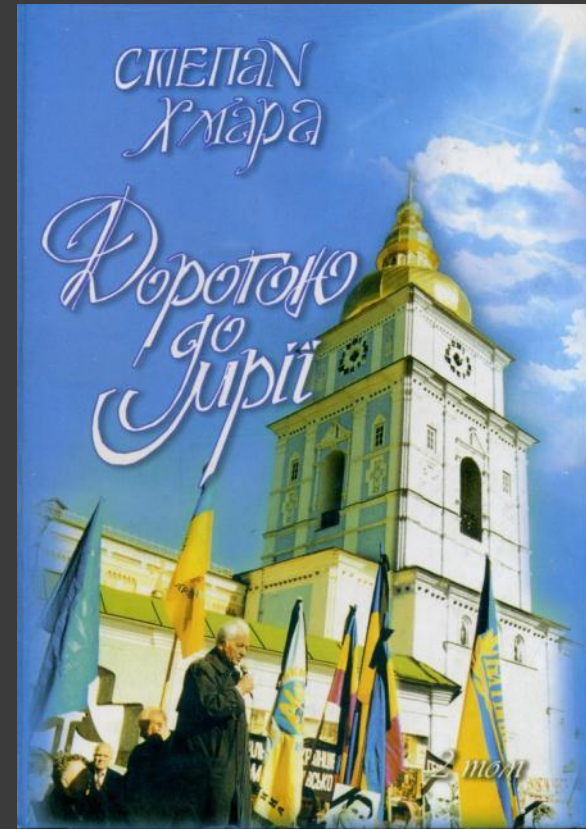

BA684658

Степан Ількович Хмара (нар. 12 жовтня 1937, с. Боб'ятин) — борець за незалежність України у ХХ столітті, український політик, правозахисник, довголітній політв'язень радянських концтаборів, народний депутат України I, II та IV скликань. Герой України (2006). Голова Всеукраїнського комітету захисту політв'язнів (від 2001). Почесний громадянин Тернополя (1991). Почесний член громадської організації «Українське юридичне товариство».

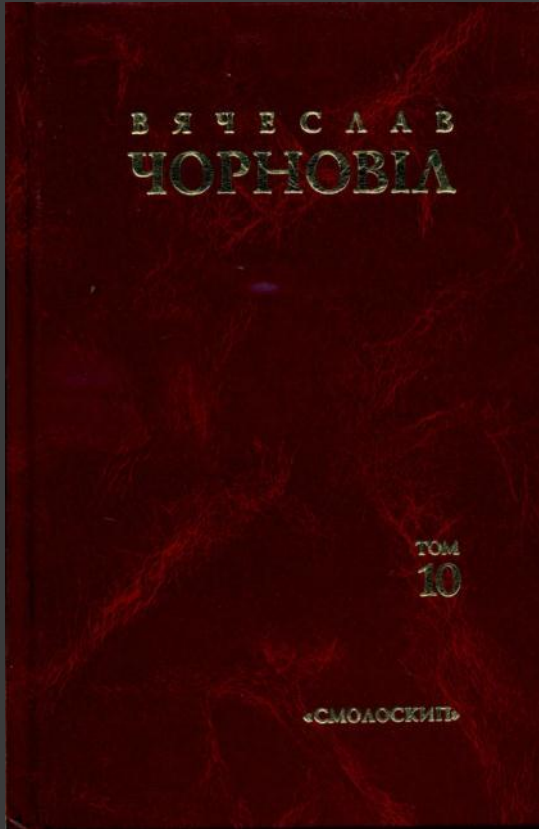

B348825/1

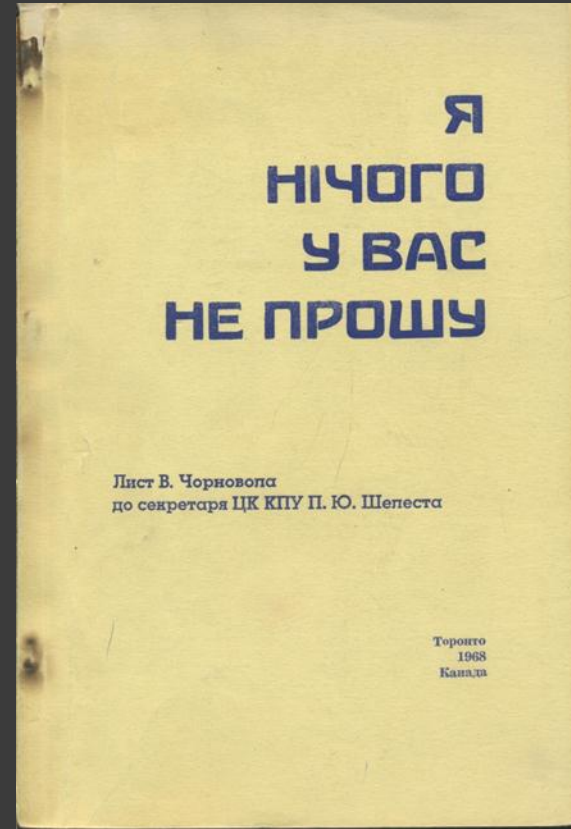

B348825/2

В'ячеслав Максимович Чорновіл (24 грудня 1937, смт Єрки Катеринопільського р-ну Черкаської області — 25 березня 1999, Бориспіль, Київської області) — український політик, публіцист, літературний критик, діяч руху опору проти зросійщення та національної дискримінації українського народу, політичний в'язень СРСР. Провідник українського національно-демократичного визвольного руху кінця 80-х — 90-х років; Герой України (2000, посмертно). Лавреат Міжнародної журналістської премії імені Ніколаса Томаліна (1975).

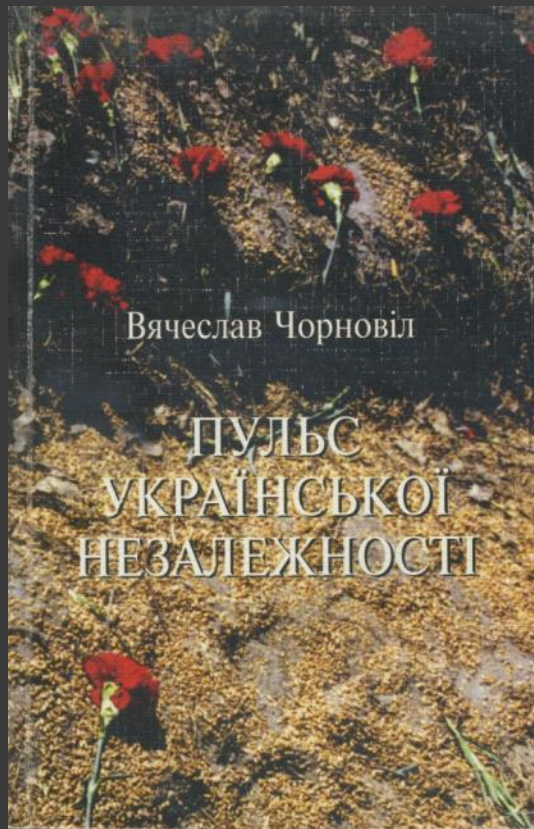

V346785/10

BA639355

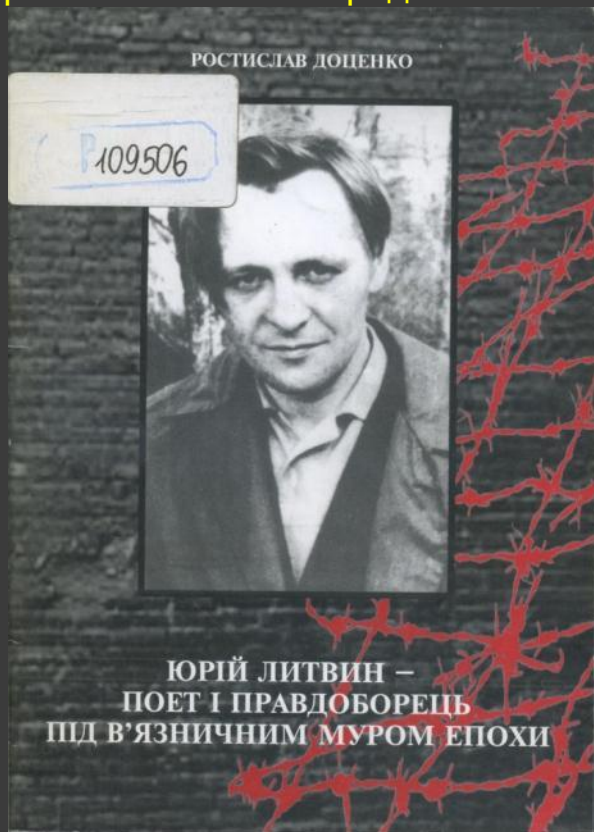
Ініціатор проголошення Декларації про державний суверенітет України 16 липня 1990 року та Акту проголошення Незалежності України 24 серпня 1991 року. Разом із іншими видатними діячами започаткував в Україні національно-визвольний рух шістдесятників та дисидентів. Засновник та головний редактор підпільного українського часопису «Український вісник». Член Української Гельсінської групи. Один з ініціаторів створення Української гельсінської спілки. Кілька разів ув'язнений за «антирадянську агітацію та пропаганду» (1967–1969, 1972–1979, 1980–1988). Перебував у мордовських таборах суворого режиму та на засланні. Сумарно пробув у неволі 17 років. У 1990–1992 рр. — голова Львівської обласної ради. Народний депутат України з березня 1990 р. Кандидат у Президенти України на виборах 1991 р. (2 місце, 7 420 727 голосів або 23,27 %). З 1992 р. і до смерті — голова Народного Руху України. З жовтня 1991 — Гетьман українського козацтва. З 1995 року — член української делегації в Парламентській Асамблеї Ради Європи.

BA602220

Юрій Тимонович Литвін (26 листопада 1934, Ксаверівка — 5 вересня 1984, Чусовий) — український поет, письменник, журналіст та правозахисник.

Стефанія Михайлівна Шабатура (5 листопада 1938, Іване-Золоте, Заліщицький район, Тернопільська область — 17 грудня 2014, Львів) — українська митець-килимар, багаторічний політв'язень радянських часів, член Української Гельсінської групи.

P109506

BA812189

Використані джерела:

<https://ru.osvita.ua/vnz/reports/history/4081/>

<https://uk.wikipedia.org> › wiki

- Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
- Відділ соціокультурної діяльності

• Всі права захищені © ВСКД НБУВ М.н.с. І .А. Прокошина.